www.nv-online.info

№ 33 (3978)

28 красавіка 2015 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

Народная Воля

На простор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...
Якуб КОЛАС

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

ВЫБАРЫ-2015

Кандыдат нумар шэсць

У нядзелю 26 красавіка пленум ЦК партыі левых “Справядлівы свет” ухваліў удзел свайго кіраўніка Сяргея Калякіна ў прэзідэнцкіх выбарах. Праўда, гэта рашэнне яшчэ павінен зацвердзіць з’езд партыі, які пройдзе ў канцы мая.

Цікава, што старажыл беларускай апазіцыі камуніст Сяргей Калякін двойчы спрабаваў стаць кандыдатам у прэзідэнты. Але ў 2001 годзе не сабраў дастатковай колькасці подпісаў за сваё вылучэнне, а ў 2006-м прайграў барацьбу за права стаць адзіным кандыдатам ад апазіцыі Аляксандру Мілінкевічу. І вось зараз, размяняўшы сёмы дзясятак, Калякін зноў адчуў патрэбу паўдзельнічаць у выбарах. Дарэчы, да нядаўняга часу лічылася, што ён і яго партыя ўключацца ў кампанію разам з Аб’яднанай грамадзянскай партыяй і яе кандыдатам Анатолем Лябедзькам. І што адбылося зараз – раскол паміж саюзнікамі ці гульня, – пакажа бліжэйшы час.

Да ведама

Пра свае прэзідэнцкія амбіцыі ўжо заявілі кіраўнікі Ліберальна-дэмакратычнай партыі Сяргей Гайдукевіч і Аб’яднанай грамадзянскай партыі Анатоль Лябедзька. Таксама кандыдатамі ў прэзідэнты хочуць вылучацца першая намесніца старшыні ГА “Таварыства беларускай мовы” Алена Анісім і актывістка кампаніі «Гавары праўду!» Таццяна Караткевіч. Такім чынам, разам з Аляксандрам Лукашэнкам і Сяргеем Калякіным мы ўжо маем мінімум шэсць прэтэндэнтаў на прэзідэнцкую пасаду.

Алег СНОЎ.

SOS!

С начала года Беларусь потеряла почти четверть экспорта

Основные потери связаны со свертыванием российского рынка. В этой связи премьер-министр Андрей Кобяков призывает активно переводить белорусский экспорт на другие направления.

Интересно, что ни по одной отрасли правительство не выполняет показатели по диверсификации экспорта, которые само же до себя «довело».

Премьер признал, что в I квартале Беларусь теряла внешние рынки. Даже по сравнению с далеко не лучшим прошлым годом в январе-феврале экспорт товаров и услуг сократился на 22,7%. *«Из-за высокой концентрации экспорта как по товарам, так и по рынкам возрастают внешние риски для стабильного развития национальной экономики»,* – признал Андрей Кобяков.

ПАЛІТКУХНЯ

Даводзяць сітуацыю да абсурду!

Беларуская партыя “Зялёныя” падтрымае на выбарах кандыдата-дармаеда. Навіна пра гэта ўжо размешчана на сайце партыі, а на бліжэйшы час запланавана прэс-канферэнцыя, на якой прэтэндэнт адкажа на пытанні прэсы.

Цэнтральны савет адзінай экалагічнай партыі, якая зарэгістравана ў нашай краіне, прыняў рашэнне падтрымаць на прэзідэнцкіх выбарах-2015 незалежнага кандыдата-самавылучэнца Юрыя Шульгана.

“Юрый Віктаравіч Шульган – “дармаед у дэкрэце”, як ён сябе называе, – вось ужо 15 гадоў як афіцыйна нідзе не працуе. Прыняты нядаўна Дэкрэт аб дармаедах стымуляваў яго як свядомага грамадзяніна да актыўных пошукаў вобласці працоўнай дзейнасці, таму на выбары ён ідзе з адзінай мэтай – працаўладкавацца на пасаду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь”, – гаворыцца ў паведамленні партыі.

Зразумела, што ў беларускіх умовах немагчыма сур’ёзна гаварыць пра тое, што выбары з’яўляюцца паказчыкам сапраўднага волевыяўлення народа. Але ці трэба апазіцыйнай партыі ператвараць іх у сапраўдны фарс, даводзіць сітуацыю да абсурду?..

ДЫПКУР’ЕР

Пётр Парашэнка адклікае з Мінска пасла Украіны

Пасол Украіны ў Рэспубліцы Беларусь Міхаіл Ежэль будзе адкліканы. Пра гэта, каментуючы пытанне журналістаў, заявіў у ходзе брыфінгу на Нікалаеўшчыне прэзідэнт Пётр Парашэнка.

«Мною прынята рашэнне аб яго адкліканні. Зараз рыхтуюцца адпаведныя дакументы і прадстаўленні», – заявіў Парашэнка.

Што ж здарылася?

Міхаіл Ежэль – адзін з былых украінскіх міністраў абароны часоў Януковіча (з сакавіка 2010-га па люты 2012 года). Генеральная пракуратура Украіны, якая займаецца расследаваннем крымінальных спраў, што тычацца знішчэння тылавога забеспячэння ўкраінскай арміі, мае да яго прэтэнзіі. Але гэтую навіну генпракурор Украіны Віталь Ярэма паведаміў яшчэ ў жніўні 2014 года. Былі нават паведамленні, што Генпракуратура Украіны выклікала Міхаіла Ежэля на допыт, але ён, нічога не каментуючы, заставаўся ў Мінску.

У канцы красавіка гэтага года МЗС Украіны выступіла з прапановай адклікаць амбасадара Украіны ў Беларусі і вызваліць яго ад пасады пасла. Больш за тое, у Генпракуратуры паведамілі, што шукаюць Ежэля як падазронага па справе аб растраце дзяржаўных грошай, але ён “збег у Беларусь”. Дзіўна, што “збег ён” у пасольскую рэзідэнцыю сваёй краіны і як пасол Украіны ўдзельнічаў у Беларусі ў шматлікіх мерапрыемствах, у тым ліку ў перамовах па ўрэгуляванні сітуацыі на Данбасе. Былі чуткі, што ад’езд пасла Ежэля ў Кіеў адкладзены ў сувязі з хваробай. Праўда, як паведамляюць украінскія СМІ, у красавіку гэтага года беларуская пракуратура адмовілася адказваць на запыт ГПУ аб тым, ці сапраўды экс-міністр абароны часоў Януковіча лечыцца ў Мінску.

Ігар МАРОЗАЎ.

РЭЙТЫНГ

Гарачы з’езд

На справаздачна-выбарным з’ездзе Беларускага незалежнага прафсаюза да апошняга не было вядома, хто ж узначаліць арганізацыю.

65 дэлегатаў з пяці рэгіёнаў Беларусі заслухалі даклады прадстаўнікоў Выканаўчага бюро, прызналі яго працу здавальняючай, але потым пачаліся выбары. У выбарах на пасаду старшыні БНП бралі ўдзел Мікалай Зімін (дзеючы старшыня) і Юрый Швец (дзеючы віцэ-старшыня).

Усяго два галасы дазволілі Мікалаю Зіміну захаваць сваю пасаду. І гэта значыць, што арганізацыя, па сутнасці, аказалася на мяжы расколу.

ЧУЛІ?

Хочаш “шэнген”? Здай адбіткі пальцаў

З 23 чэрвеня 2015 года грамадзяне Беларусі пры падачы заяў на атрыманне шэнгенскай візы павінны будуць здаваць адбіткі пальцаў.

“Пачынаючы з 23 чэрвеня пры падачы хадайніцтва аб выдачы візы неабходна асабістая прысутнасць усіх заяўнікаў, якія дасягнулі 12-гадовага ўзросту, – распавёў учора прадстаўнікам СМІ кіраўнік аддзела палітыкі і прэсы Прадстаўніцтва Еўрасаюза ў Беларусі **Рудольф РЫШАР**. – *Супрацоўнікі консульскіх устаноў будуць уносіць біяметрычныя звесткі (адбіткі пальцаў і лічбавае фота) ў базу Візавай інфармацыйнай сістэмы (ВІС), дзе яны будуць захоўвацца на працягу 59 месяцаў і выкарыстоўвацца пры апрацоўцы ўсіх наступных хадайніцтваў гэтага заяўніка на выдачу візы ў любым пасольстве ці консульстве любой краіны Шэнгенскага пагаднення. Праз 59 месяцаў супрацоўнікі консульскай службы павінны будуць ізноў уносіць біяметрычныя звесткі заяўніка ў базу ВІС. Ад абавязкаў здаваць адбіткі пальцаў вызваляюцца дзеці да 12 гадоў, асобы, якія фізічна не ў стане гэта зрабіць (пры адсутнасці пальцаў), кіраўнікі дзяржаў і члены ўрада, члены афіцыйных дэлегацый і іх сужэнцы, якія здзяйсняюць службовыя паездкі. А вось уладальнікі дыпламатычных пашпартоў не вызваляюцца ад здачы адбіткаў. Праўда, яны могуць быць вызвалены ад працэдуры атрымання візы – такое права ім даюць асобныя краіны Еўрасаюза”.*

– Ці не з’явяцца пасля гэтага новаўвядзення чэргі ў пасольствах і консульскіх аддзелах? – пацікавіліся ў спадара Рышара журналісты.

– Вопыт работы ў іншых краінах паказвае, што ніякіх дадатковых чэргаў стварацца не будзе. Дый у Пасольстве Францыі ў Беларусі такая сістэма працуе аж з 2005 года, там ніякіх праблем не назіралася. Пры падачы заявы на візу на тое, каб зняць адбіткі пальцаў і адсканаваць фотаздымак, неабходна ўсяго адна хвіліна.

– Ці будзе Інтэрпол мець доступ да адбіткаў пальцаў, якія здадуць беларусы?

– Не, але з 10 верасня 2010 года нацыянальныя праваахоўныя органы могуць запрошваць доступ да гэтай базы дадзеных. У будучым і Еўрапол будзе мець доступ да базы для прадухілення, выяўлення і расследавання тэрарыстычных актаў і іншых цяжкіх крымінальных злачынстваў. Але гэта не будзе рабіцца для таго, каб вывучыць крымінальнае мінулае заяўніка і на гэтай падставе, напрыклад, адмовіць яму ў выдачы візы.

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ПАМЯЦЬ

Імша па Аляксандру Надсану

У сераду ў 17 гадзіне ў мінскім Чырвоным касцёле будуць маліцца за айца Аляксандра Надсана.

У гэты дзень у Лондане адбудзецца пахаванне святара. Ён быў постальскім візітатарам для беларусаў-каталікоў у замежжы. Святар памёр 15 красавіка пасля хваробы. Яму было 88 гадоў.

ШЧЫРАЯ РАЗМОВА

Павел СЕВЯРЫНЕЦ: «Пачынай з сябе...»

Павел Севярынец займае асобнае месца ў шэрагу вядомых дзеячаў беларускага дэмакратычнага руху. Прычым заявіў ён пра сябе яшчэ ў студэнцкія гады. Павел быў, бадай, ледзь не самым актыўным удзельнікам вулічных акцый і аўтарытэтным лідарам моладзі. Менавіта ён з’яўляўся ініцыятарам заснавання “Маладога фронту”, які стаў візітнай карткай кожнай вулічнай акцыі. За гэта спазнаў усю “любату” пераследу – арышты, штрафы, дзве “хіміі”... А зараз нібыта сышоў у цень: не балатуецца, не вылучаецца, не піярыцца... Многія не разумеюць такіх паводзін маладога палітыка, які лічыўся адным з самых перспектыўных. Што здарылася? Чым займаецца Севярынец?

– Павел, пачнём з галоўнага. Ведаю многіх людзей, якія кажуць: вось, быў Севярынец у “Маладым фронце” – быў нармалёвы хлопец. Але потым кінуўся ў рэлігію, і цяпер замест палітычных прамоў – ледзь не казані. Што адбылося тады, напрыканцы 1990-х, калі ты прыйшоў да Бога? Што для цябе змянілася?

– Сапраўды, галоўная падзея ў маім жыцці адбылася 17 гадоў таму, у турме на Валадарцы. 2 красавіка 1998 года мяне затрымалі ў Мінску на мітынгу супраць інтэграцыі з Расіяй, змясцілі ў ізалятар і распачалі крымінальную справу за «хуліганства». Але паколькі справа была наскрозь сфабрыкаваная, відаць, вырашылі проста выціснуць з краіны. 18 красавіка мяне раптам адпусцілі на трое сутак у Віцебск на пахаванне гадавалага пляменніка Янкі – з разлікам, што я ўцяку за мяжу. Але наш маладафронтаўскі план быў іншы: легчы ў шпіталь, каб і застацца ў Беларусі, і не вяртацца ў турму. І вось за тры гадзіны да часу вяртання мы едзем у 33-ю студэнцкую паліклініку, каб забраць маю медыцынскую картку для накіравання ў бальніцу, – і раптам, калі машына спынілася на святлафоры, на мяне сыходзіць нейкая звышнатуральная хваля. Я адчуў яе проста фізічна і ясна зразумеў дзве ісціны: Бог ёсць, і мне трэба... вярнуцца ў турму. Сябры былі ў шоку. На Валадарцы таксама былі агаломшаны маім дабраахвотным вяртаннем.

Ужо на ганку турмы музыка Аляксей Фралоў даў мне Новы Запавет і Псалмы па-беларуску. Падчас «шмону» (агляду рэчаў) Святое Пісанне паклалі на дно сумкі.

І вось я трапляю ў «адстойнік», і мяне ахоплівае паніка: што ж ты нарабіў, дурань?! Лезу ў сумку, каб хаця б перакусіць і заглушыць роспач, – і раптам намацваю наверсе Запавет. Нішто сабе фокус, думаю, ён жа на дне ляжаў, завалены іншымі рэчамі. Тады я сам сабе сказаў: мо гэта нейкі знак, дай разгарну кнігу, і, калі Бог ёсць, Ён мне адкажа. Разгарнуў на Евангеллі паводле Яна, 14-ы раздзел, 1-ы верш. Чытаю: “Няхай не сумняваецца сэрца вашае, веруйце ў Бога і ў Мяне веруйце” кажа Ісус”.

У мяне захоплівае дух. Уся натура пратэстуе: як гэта так? Усё жыццё не верыў, а тут... Думаю: адкрыю яшчэ раз, што цяпер трапіцца? Разгортваю – і зноў на тым жа месцы! Пасля гэтага я пачынаю чытаць Біблію і разумею, што ўсё вельмі сур’ёзна, трэба мяняць усё сваё жыццё.

Адначасова адбываліся даволі жорсткія рэчы. Паколькі я вярнуўся ў турму, то са мной трэба было нешта рабіць. “Захацеў быць героем? Паспрабуй!” Пачынаюць “ламаць”. Следства бярэцца даказаць, што я распальваў міжнацыянальную варожасць. Да 10 гадоў свеціць (тут ужо не “хуліганка” – да трох гадоў). Мяне просяць прызнаць то адзін артыкул, то другі, гандлююцца, прапануюць адзін зняць, дадаць іншы... У маі пачалі пагражаць новым абвінавачаннем – згвалтаванне непаўнагадовай. Кажуць, што ёсць і сведкі, і заява бацькоў. Пачалі запалохваць, што дадуць 15 гадоў, а на “зоне” сам ведаеш, што з такімі робяць...

Вядома, ўсё гэта было хлуснёй, але я зразумеў: яны могуць зрабіць што заўгодна. І вось 31 мая 1998 года я прымаю рашэнне – галадаць або да волі, або да смерці. І нечакана прыгадваю такую рэч: за два гады да гэтага я пачаў пісаць мастацкую кнігу, дзе героем быў 21-гадовы малады чалавек, які гіне ў апошні дзень вясны. Як так сталася, што цяпер, у рэальным жыцці, менавіта ў апошні дзень вясны я, 21-гадовы, павінен памерці для сябе ранейшага і ажыць – для Хрыста?.. Я каюся перад Богам. Тры дні праходзяць у нейкай эйфарыі, мне ўжо нічога не страшна. А 3 чэрвеня зранку мяне вывозяць у пракуратуру і там паведамляюць, што я вызвалены “ў сувязі з абставінамі, якія змяніліся”.

Гэта быў Божы цуд. Пасля гэтага я пачаў шукаць Бога ў царкве, сярод сяброў, а таксама і ў палітычнай дзейнасці. Так, цяпер хрысціянскія каштоўнасці ў палітыцы ўспрымаюцца нармальна, а тады казалі: “Ну ўсё! Дах паехаў – ударыўся ў Бога”. Пасля больш як паўтара года давялося перажываць моцнае ўнутранае змаганне, ачышчэнне. Гэта было і пакутліва, і цудоўна. Вера – гэта не толькі дар, але і крыж. Але я ясна зразумеў: хочаш змяніць Беларусь – пачынай з сябе.

– Добра. Быў атэістам, стаў вернікам. Ведаю, што ходзіш у праваслаўную царкву. Але РПЦ сёння мае не лепшую рэпутацыю ў Беларусі... Падтрымка імперскай палітыкі, скандалы, “рускі свет”. Як ты, свядомы беларус, адчуваеш сябе ў гэтай царкве?

– Ведаеце, часам даводзіцца адчуваць і сорам, і прыкрасць. Але, па-першае, асобныя іерархі ці бацюшкі – гэта далёка не ўся царква. У БПЦ агромністая колькасць і шчырых вернікаў, і светлых святароў. Па-другое, а што рабіць – сыходзіць і аддаваць спрадвечнае беларускае праваслаўе цемрашальству і шавінізму? Гэта было б адступленнем.

А па-трэцяе, сапраўдная царква – гэта найперш не інстытут і не храм. Гэта супольнасць вернікаў, прычым розных канфесій. Мая жонка Волечка – каталічка, у мяне мноства сяброў-пратэстантаў, і мы, розныя, у беларускім трыадзінстве канфесій узаемна дапаўняем адзін аднаго. Верым у адзінага Хрыста, які нас збавіў, – і разам працуем дзеля Беларусі.

– Павел, вось вы ствараеце партыю «Беларуская хрысціянская дэмакратыя». Як такое спалучэнне – хрысціянства і дэмакратыя – можа працаваць у Беларусі, дзе веру ў Бога семдзесят гадоў выкаранялі?

– Хрысціянская дэмакратыя – адна з самых моцных і паспяховых палітычных ідэалогій апошняга стагоддзя. Пасля дзвюх знішчальных сусветных войнаў людзі зразумелі: хопіць камунізмаў і фашызмаў, трэба вяртацца да тых каштоўнасцяў, якія абараняюць жыццё, якія надаюць яму сэнс – да веры, любові, адказнасці, сям’і. Сацыяльная рынкавая эканоміка, моцнае мясцовае самакіраванне, вяршэнства закона ў многіх развітых краінах – гэта вынік стагоддзяў веры і таксама працы хрысціянскіх дэмакратаў. Наймацнейшай краінай ЕС кіруюць хрысціянскія дэмакраты на чале з Ангелай Меркель. Дарэчы, Беларусь – адзіная краіна ў Еўропе, дзе не зарэгістраваны хрысціянскія дэмакраты. Вось вам і пытанне: чаму рэжым баіцца партыі, заснаванай на маральных прынцыпах?

Напаўразбуранай, раскрадзенай Беларусі, якая паціху співаецца і робіць дзясяткі тысяч абортаў штогод, якая выракаецца сваёй мовы і пакутуе ад страху, патрэбна менавіта хрысціянская дэмакратыя. Такая сіла, якая арганізоўвае палітыку, эканоміку, сацыяльную сферу ў адпаведнасці з біблейскімі прынцыпамі. Згадайце пасляваенныя Германію і Італію: іх аднавілі хрысціянскія дэмакраты. А ў нас Беларусь пасля 70 гадоў камунізму і 20 гадоў праўлення Лукашэнкі выглядае як пасля вайны. Беларусі патрэбна маральная рэвалюцыя – каб перастала быць нормай красці, хлусіць, баяцца. Галоўны масавы патэнцыял для перамен – гэта веруючыя прафесіяналы, здольныя замяніць старыя савецкія кадры або сённяшнія цынічныя слаі чынавенства. Сумленнасць – вось галоўны дэфіцыт у эпоху перамен.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

ДАСЬЕ “НАРОДНАЙ ВОЛІ”

***Павел Севярынец** нарадзіўся 30 снежня 1976 года. У 1994 г. скончыў з залатым медалём СШ №25 Віцебска, у 2000 годзе – геаграфічны факультэт БДУ.*

У 1995 г. уступіў у БНФ «Адраджэнне». З 1997 г. – лідар “Маладога фронту”.

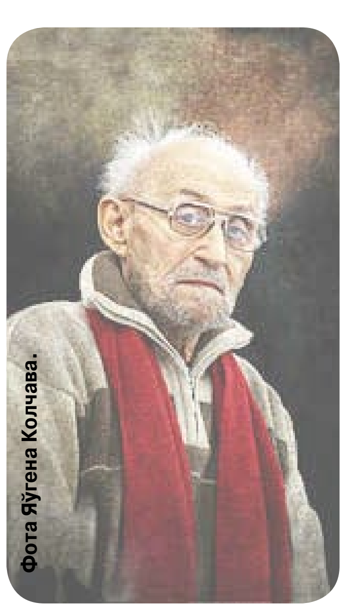
2 красавіка 1998 г. арыштаваны падчас апазіцыйнай маніфестацыі за «зрыў канцэрта, прысвечанага аб’яднанню Расіі і Беларусі». Праз 2 месяцы пад ціскам беларускай і міжнароднай грамадскасці вызвалены і адпраўлены пад падпіску аб нявыездзе ў Віцебск. Крымінальная справа спынена ў лістападзе 1998 г. без тлумачэнняў і прабачэнняў.

У 1997–2004 гг., больш за 40 разоў затрымліваўся міліцыяй і КДБ; агулам правёў пад арыштам больш за 7 месяцаў і атрымаў 3,5 тысячы долараў штрафаў.

У 2005 годзе абвінавачаны ў арганізацыі акцый пратэсту супраць «трэцяга тэрміну Лукашэнкі» пасля рэферэндуму-2004. Асуджаны да трох гадоў абмежавання волі. Чарговую “хімію” атрымаў за апошнюю прэзідэнцкую кампанію 2010 года.

ВІНШУЕМ!

Мастак і Горад: дыханне часу

Фота Яўгена Колчава.

Маю Вольфавічу Данцыгу, выдатнаму беларускаму жывапісцу, прафесару, споўнілася 85 гадоў. Яго творчасць прызнана калегамі на радзіме і за мяжой. Напэўна, не набярэцца і дзесяці мастакоў Беларусі, чые карціны купіла ў сваю калекцыю сусветна вядомая Траццякоўская галерэя. Адзін з тых, хто меў такі гонар, – народны мастак Май Данцыг.

Але большасць з нас знаёмы з творчасцю мастака па карціне «Мой горад старажытны, малады», якая выстаўлена ў нашым Нацыянальным мастацкім музеі. Гэта магутнае палатно, на якім намаляваны цэнтр горада – Няміга. Прычым намаляваны з вышыні птушынага палёту, і гэты «высокі» погляд дае гледачу велізарную панараму сталіцы і напружанае пачуццё часу. Цікава ўбачыць сёння, якім гэта знакамітае месца, старажытны дзяцінец Мінска, быў 45 гадоў таму – карціна пісалася на пачатку 1970-х гадоў. Тады на Нямізе пачыналася вялікая будоўля, яшчэ толькі пракладвалі праспект Пераможцаў, які спачатку называўся Паркавай магістраллю. А даволі вузкая, нязручная вуліца Няміга нават у марах не ўяўлялася аўтару такой прыбранай, з заяўкай на еўрапейскую фешэнебельнасць, якой яна стала цяпер. Погляд мастака захапіў шмат архітэктурных помнікаў, у тым ліку і гатычную Халодную сінагогу XVI стагоддзя. Яе, на жаль, прыкладна ў той час і зруйнавалі... Дарэчы, Май Вольфавіч неаднаразова вяртаўся да загінуўшай Нямігі ў сваёй творчасці – пісаў ужо па памяці тое, што было знесена.

Май Данцыг увайшоў у беларускую гісторыю мастацтва як урбаніст. Але майстар шмат пісаў і на ваенную тэматыку. Таксама маштабна, экспрэсіўна, псіхалагічна дакладна. Адна з самых вядомых яго карцін – «Партызанская балада». Крытыка па-рознаму адгукнулася на правакацыйны сюжэт палатна: жанчына з вінтоўкай корміць грудзьмі знясіленага партызана на выпаленым полі бою. Але зусім не заўважыць выразную працу – своеасаблівую алегорыю Беларусі як маці-партызанкі – было немагчыма. Аб гэтым творы спрачаюцца і сёння. Зараз ён знаходзіцца ў прыватным арт-фондзе сям’і Філатава.

За значны асабісты ўклад у развіццё выяўленчага мастацтва Май Вольфавіч Данцыг узнагароджаны ордэнам Францыска Скарыны і ордэнам Пашаны. Ён таксама лаўрэат прэміі Ленінскага камсамола Беларусі. Яго карціны захоўваюцца ў музеях, галерэях і прыватных калекцыях. Ён па-ранейшаму застаецца адным з вядучых мастакоў краіны.

Кірыл БУБНОЎ.

ТРАГЕДЫЯ

У яго засталіся жонка і дзіця...

На мінулых выхадных у Салігорску адбылася жудасная трагедыя – пры выкананні рамонтных работ на “Беларуськалії” загінуў 37-гадовы праходчык Аляксей Антановіч. Ягоны напарнік – 45-гадовы Сяргей Новік – атрымаў цяжкія траўмы і быў дастаўлены ў рэанімацыю салігорскай бальніцы.

Паведамленне аб здарэнні паступіла на пульт службы Міністэрства па надзвычайных сітуацыях 25 красавіка ў 15.38. Трагедыя адбылася на глыбіні 264 метры ў шахце прамысловай пляцоўкі 1-га рудаўпраўлення “Беларуськалія”. Там вяліся рамонтныя работы па замене арак, адбыўся абвал пароды. Кажуць, што на рабочых, якія выконвалі рамонтныя работы, абрынулася лавіна вагой у некалькі тон.

Медыкі ”хуткай”, якія прыбылі на месца здарэння, спрабавалі выратаваць Аляксея Антановіча, але іх намаганні аказаліся марнымі. Мужчына памёр. Напарнік Аляксея Сяргей Новік быў дастаўлены ў Салігорскую бальніцу са шматлікімі траўмамі. Медыкі дыягнаставалі ў яго адкрыты пералом костак левай галёнкі, пералом левай ключыцы, закрытую траўму костак таза, траўматычны шок... Стан Сяргея характарызуецца як цяжкі. Учора медыкі адмаўляліся даваць якія-небудзь прагнозы наконт ягонага стану...

Абодва пацярпелыя працавалі на пасадах праходчыкаў ААТ “Шахтаспецбуд” – арганізацыі, якая спецыялізуецца ў тым ліку і на работах на падземных аб’ектах.

На прадпрыемстве пра Аляксея Антановіча адгукаюцца як пра высакакласнага спецыяліста. Былыя калегі дагэтуль не могуць паверыць, што здарылася самае страшнае, што Аляксея больш няма. *“Нам нават цяжка нешта гаварыць*, – уздыхаюць рабочыя. – *Ён даволі даўно ў нас працаваў, апошнія пяць гадоў – праходчыкам. Быў на добрым рахунку. Вопытны, адказны... І вось зараз такая трагедыя!.. У яго засталася сям’я – жонка і дзіця. Мы спачуваем родным Аляксея...”*

Расследаваннем падземнай трагедыі займаецца Следчы камітэт Беларусі.

Афіцыйны прадстаўнік Следчага камітэта **Аляксей Клімовіч** адзначыў, што адной з асноўных версій здарэння, якая разглядаецца следчымі, з’яўляецца так званы “чалавечы фактар”, а менавіта парушэнне правілаў бяспекі пры правядзенні горных работ, якое пацягнула па неасцярожнасці смерць чалавека.

“Па факце здарэння Следчым камітэтам узбуджана крымінальная справа па частцы 2 артыкула 203 Крымінальнага кодекса Рэспублікі Беларусь. Канфіскавана тэхнічная дакументацыя, прызначаны шэраг экспертных даследаванняў, у тым ліку судова-медыцынская экспертыза, якая дазволіць устанавіць дакладную прычыну смерці рабочага, а таксама прычыну атрымання другім рабочым цяжкіх цялесных пашкоджанняў”, – адзначыў ён.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

ВЯРТАЮЧЫСЯ ДА НАДРУКАВАНАГА

100 працэнтаў акцый ААТ “БМЗ – кіруючая кампанія холдынга “БМК” належаць дзяржаве

23 снежня 2014 года на першай старонцы “Народнай Волі” быў надрукаваны матэрыял “Прымусовы адпачынак” пра сітуацыю на Беларускім металургічным заводзе. У красавіку б.г. рэдакцыя атрымала ліст за подпісам генеральнага дырэктара ААТ “Беларускі металургічны завод – кіруючая кампанія холдынга “БМК” А.Савянка. Ён даводзіць да ведама газеты, яе чытачоў, што ў публікацыі дапушчана недакладнасць. На самай справе ўсе 100 працэнтаў акцый ААТ “БМЗ – кіруючая кампанія холдынга “БМК” **належаць дзяржаве.**

Прыносім прабачэнне калектыву металургаў і чытачам.

Рэдакцыя газеты “Народная Воля”.

НЕСТАНДАРТ

Россонские робинзоны

В 1990-е годы Юрий и Тамара Байковы решили заняться сельскохозяйственным бизнесом. Продали квартиру в Санкт-Петербурге и поселились в одной из деревень Россонского района. Все вырученные от продажи жилья деньги и сбережения вложили в развитие собственного дела. Поначалу все продвигалось благополучно. Но через некоторое время супругам пришлось продать даже деревенский дом и уйти жить в далекую глушь – подальше от людей. Сегодня они живут в 20 километрах от ближайшего населенного пункта. На берегу. В глухом лесу.

Корреспондент «Народной Воли» не только разыскал фермеров-отшельников в россонских лесах и узнал, что заставило семью Байковых бросить цивилизацию, но и посмотрел, как люди более двух десятков лет живут без электричества, газа и водопровода.

Дорога дальняя

Точного места жительства семьи Байковых я не знал. Адреса в лесу у них нет. Жители деревни Юховичи Россонского района подтвердили, что *«есть такие люди»*, но добраться до них проблематично. Особенно ранней весной не так просто от Юховичей преодолеть около двадцати километров по разбитой лесной дороге. [illegible]

– С нашей стороны сейчас трудно попасть туда, – объясняет житель Юховичей. – Переезжай границу и на российской стороне поспрашивай – может, там проводник найдется.

До границы всего несколько километров. Следую совету и оказываюсь в первой деревне на российской стороне. Житель села Долосцы Владимир за определенное вознаграждение согласен стать моим проводником. Договариваемся, и уже через несколько минут Владимир готовит в дорогу лошадь по кличке Малышка.

– Кроме как на лошади туда не попасть, – говорит Владимир и укладывает небольшую надувную лодку в телегу. – Даже не каждый трактор проедет.

– А лодка нам зачем? – аккуратно интересуюсь я.

– Послушай, парень, пока не поздно – откажись от этой затеи, – пристально смотрит мне в глаза проводник. – Сначала на лошади по бездорожью поедем, потом придется пешком через болото идти. Ну а затем реку форсировать нужно.

Долго не раздумывая, я сел на телегу и, начав разговор за жизнь, мы с Владимиром двинулись в путь.

На лошади проехали около шести километров. В лесу, привязав Малышку к дереву, Владимир повел меня тропами через болото к реке.

Мой проводник в деревне живет до поздней осени. Выращивает картошку и держит небольшое хозяйство. Как только начинаются холода, уезжает на заработки в Санкт-Петербург. Дорогу к месту жительства семьи Байковых знает хорошо, бывать у них приходилось не раз.

– У Юры и Тамары есть дочь, – рассказывает Владимир. – Она в деревне живет. Время от времени обращается ко мне, чтобы я подвез ее до реки. Сам видишь, как добраться до них. Привозит родителям кое-какие продукты. Сами они редко выходят к людям.

Добраться до фермеров действительно трудно. [illegible] Через час Владимир уже накачивал лодку.

Речка Нищанка протекает между территорией России и Беларуси. Фермеры-отшельники живут на белорусской стороне. Мы гребли часа полтора. Подменяя Владимира на веслах, я обрадовался, когда увидел берег и через некоторое время услышал лай собак и мычание коров.

– Ну вот и приплыли, – сказал мой проводник.

Письмо Горбачеву

Увидев чужих, три собаки семьи Байковых подняли громкий лай. На шум из теплицы на берегу речки вышел Юрий и пригласил в дом. Правда, небольшую хибарку площадью примерно шесть квадратных метров домом можно назвать с большой натяжкой. Постройка больше напоминает сторожку. Ее планировалось использовать временно. Юрий Константинович соорудил все наспех, как только переехал жить в лес в 1991 году. Из материалов использовал те, что были под рукой в тот момент: доски, кирпич, пленку.

– Сам я из Питера, – рассказывает Юрий Константинович, угощая свежим молоком. – Работал заготовителем вторсырья. Денег всегда хватало. [illegible]

Тамара Байкова работала на Кировском заводе в Санкт-Петербурге. В деревне Юховичи у Юрия жили родственники, которые предложили купить дом. Позже Байков решил попробовать завести кроликов, свиней, и сам не заметил, как хозяйство начало разрастаться.

– Сдуру послушал родственницу: купи, мол, телочку – молоко свое будет, – смеется Юрий Константинович. – Купил. Прошло время. Хорошая корова из нее выросла. [illegible] *Вскоре вместо одной коровы уже пять в хлеву стояло.*

По словам супругов, деревенские жители завидовали им и делали разные подлости.

– Поехали мы как-то в грибы, – рассказывает Тамара Федоровна. – Вернулись, смотрим, а на дворе петух мертвый лежит. [illegible]

Скандалы и ссоры с соседями были обычным делом в деревне.

Во время перестройки Юрий Байков решил заняться сельскохозяйственным бизнесом. Работы никогда не боялся, рассчитывал превратить небольшое личное хозяйство в крепкое фермерское дело. К задумке подошел серьезно. Понимая, что без первоначальных капиталовложений не раскрутиться, рискнул – продал квартиру в Санкт-Петербурге. Вместе с женой и дочерью-школьницей переехали в дачный дом в Юховичах. Земли для развития не хватало, и Юрий Байков обратился за помощью в Москву.

– Прихожу на почту и отправляю письмо: Москва, Кремль, Горбачеву, – рассказывает фермер. – И двух недель не прошло, как ко мне во двор две «Волги» черные из Витебска приезжают. Что хотите, мол? Объяснил, что земля нужна. [illegible] *Взял в лесу, подальше от людей, чтобы не ругаться.* [illegible]

Рассчитывался хозяин просто: едой и алкоголем, давал и какую-то копейку. [illegible]

Поднимая целину

Дачный дом в деревне пришлось продать. Все деньги ушли на развитие фермерского дела. Покупка кормов, удобрений – все стоило немалых средств. [illegible]

– Условий, конечно, там не было никаких. Уезжать не хотелось, – признается Тамара Федоровна. [illegible]

Вначале все шло как по маслу. Хозяйство разрослось до 15 коров; кур, уток и другой живности было не сосчитать. Молоко, сметану, масло и другую продукцию Юрий Байков возил продавать на рынок в Себеж.

Тамара и Юрий были настолько заняты хозяйством, что о личном комфорте не думали. [illegible]

Дела шли в гору. Юрий Константинович купил машину и нанял трех работников из соседних деревень, которые помогали по хозяйству: косили, пахали и даже построили баню.

[illegible] Но ближе к 2000-м годам спрос на продукцию стал уменьшаться. [illegible] Работать в сельском хозяйстве стало убыточно. [illegible]

– Не успели заметить, как в убыток работать стали, – говорит Тамара Федоровна. – Батраков распустили, [illegible] *100 коров держали в деревнях, а сейчас по 2–3.*

Проводник Владимир.

Подарок от НТВ

Сегодня к людям супруги Байковы выходят редко и только по крайней необходимости. Юрий Константинович получает пенсию в Себеже, поэтому раз в месяц ездить в город все-таки приходится. За Тамару Федоровну деньги в Беларуси получает дочка. [illegible] Она же и привозит родителям кое-что из продуктов. Спрашиваю у пенсионеров: что заказывают в магазине?

– Спички, соль, сахар, кофе, чай, – говорят супруги. – Иногда чай не берем, пьем только травяной собственного приготовления. А больше нам ничего и не нужно: мясо, яйца, молоко, зелень, редиска, картошка – все у нас свое.

Несмотря на то, что живут супруги Байковы в полном одиночестве, жители приграничных деревень о фермерах-отшельниках знают. Год назад Юрий и Тамара даже стали героями программы «Говорим и показываем» российской телекомпании НТВ. На передачу их пригласили в Москву.

– Удивлялись там все, как мы без воды и телевизора живем, – со смехом рассказывает Юрий Константинович. – А потом на медицинское обследование повели. [illegible]

Хорошее самочувствие Юрий Константинович объясняет просто: свежий воздух, да к тому же пища, которую они употребляют, не содержит химических добавок.

– В магазинах же сейчас непонятно что продают людям! – рассказывает о качестве продуктов фермер. – Разве это колбаса? [illegible]

После съемок программы телекомпания НТВ сделала семье Байковых полезный подарок. Небольшой трактор сотрудники телеканала заправили и пригнали прямо на место жительства пенсионеров.

– Китайская поделка, – смеется Юрий Константинович. [illegible]

Электричества у Юрия и Тамары нет. Есть советский радиоприемник на батарейках и несколько мобильных телефонов. Пока один телефон заряжается у дочки в деревне, другой находится в лесу. Когда дочь приходит в гости, аппараты меняются. Пользуются мобильными только в случае крайней необходимости.

Еду супруги Байковы готовят в печи на живом огне прямо в хибарке. [illegible]

– Нельзя сказать, что мы совсем оторваны от мира, – говорит Юрий Константинович. [illegible]

Мечты о доме

Сегодня хозяйство у фермеров-отшельников не такое, как было в 1990-е годы. Держат корову и двух телок, свиней, коня, кур, уток, индюков. [illegible]

– Смотри, какие свинки у нас, – с гордостью говорит Юрий Константинович, заходя в хлев. [illegible]

[illegible]

Единственное, что сегодня волнует Юрия и Тамару, – это собственный дом. [illegible]

Роман ВАСЮКОВИЧ.
Фото автора.
Россонский район.

ШЧЫРАЯ РАЗМОВА

Павел СЕВЯРЫНЕЦ:

“Пачынай з сябе...”

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

Што мы ўжо зрабілі? Разам з цэрквамі сабралі 50 тысяч подпісаў за змену закона «Аб свабодзе сумлення.» Дамагліся заканадаўчай забароны рэкламы магіі і акультызму ў СМІ і абмежавання практыкі абортаў. 20 тысяч подпісаў – кампанія «Абаронім нашых дзяцей ад алкагалізму!». Наша моладзь распачала кампаніі «Стоп спайс!» і «Беларусь – у Балонскі працэс». Маем шэраг эканамічных і сацыяльных законапраектаў. Дзясяткі тысяч подпісаў сабралі за вырашэнне мясцовых праблем у больш як ста гарадах і мястэчках Беларусі. З’ядналі тысячы вернікаў усіх канфесій дзеля перамен.

– Але Беларусь не сказаць што асабліва веруючая краіна… Палякі, славакі або, напрыклад, амерыканцы – іншая справа, а ў нас большасць ні ў царкву, ні ў касцёл не ходзяць… Чаму ты звязваеш беларускую нацыянальную ідэю і Бога?

– А ў тым і справа. Тысячу гадоў скрозь усю гісторыю Беларусі было: верылі – былі моцнымі і квітнеючымі, зняверваліся – заняпад, распуста, сваркі, страта дзяржавы. Абсалютная большасць нашых нацыянальных герояў верылі ў Ісуса Хрыста. Еўфрасіння Полацкая, вялікія князі, Скарына, Радзівілы, Сапега, Міцкевіч, Касцюшка, Каліноўскі, Пазьняк... Нашы нацыянальныя сімвалы – унікальна хрысціянскія. Нашы гісторыя і культура проста евангельскім святлом свецяцца. Вось ён, беларускі шлях. Таму ў адказ на вокліч “Жыве Беларусь!” мы, хрысціянскія дэмакраты, гукаем: “Жыве – з Богам!”

– Ты быў заснавальнікам “Маладога фронту”, які пра сябе заявіў ад першага дня і даволі доўгі час заставаўся самай масавай і ўплывовай маладзёжнай арганізацыяй. Цяпер актывісты сталі дарослымі і нават сямейнымі людзьмі. А дзе ж новае пакаленне? Чаму мы апошнюю пяцігодку нічога пра “Малады фронт” не чуем?

– Так, “Малады фронт” прыціх – ён па-партызанску ў засадзе. Але агулам маладзёжны беларускі рух зараз на ўздыме. Стадыёны пяюць па-беларуску, шматтысячныя бел-чырвона-белыя канцэрты ў Вільні, курсы мовы паўсюль, вышыванкі, апошні Дзень Волі – скрозь маладзёжны. А гэта вынік працы ў тым ліку і “Маладога фронту”. Сярод сённяшніх лідараў дэмакратычных партый і грамадскіх арганізацый ільвіная доля належыць маладафронтаўцам. Упэўнены, што ўжо сёлета арганізацыя зноў разгорнецца як сіла нацыянальнага маштабу: Зміцер Дашкевіч, Мікалай Дземідзенка, Эдуард Лобаў і многія іншыя – гэта людзі, якія не здаюцца.

– Ведаю, што ты нядаўна быў ва Украіне. Наколькі істотна адбілася сітуацыя ў суседзяў на нашым грамадстве?

– Зусім блізка, нейкая тысяча кіламетраў, паўдня дарогі машынай – лінія фронту. Выбухі, разбурэнні, пырскі крыві, і па абодва бакі ёсць тыя самыя звычайныя людзі, з якімі ты цяпер размінаешся ў метро. Але калі адны дыхаюць савецкім паветрам майго дзяцінства і гатовы забіваць за права жыць у імперыі, дык другія – пакаленне маёй маладосці, з еўрапейскай галавой і беларускім сэрцам, ідуць паміраць за свабоду. Выходзіш на вуліцу, і вось яна перад табой, лінія фронту кожнага дня. Ты адчуваеш гэты разлом, гэтую глыбокую рану часу зусім блізка, у адным поглядзе на твой значок ці стужку, у пары слоў паміж сваякамі, у глыбінях душ. Ты разумееш, што Быкаў і Рэмарк пісалі вось пра гэта, міжволі ўяўляеш, як выглядае вайна ў мінскіх дварах, і молішся, каб гэтая чаша мінавала Беларусь.

– Калі пачаць ад сярэдзіны 1990-х, то мы былі сведкамі таго, як і людзі мяняліся, і з’яўляліся новыя лідары, і жыццё то кіпела, то адбывалася зацішша. Цяпер назіраем відавочны крызіс. Апазіцыянеры не могуць дамовіцца ні пра агульную стратэгію, ні пра тактыку. Адны – за байкот, іншыя вылучаюць сваіх кандыдатаў. І пры гэтым усе сцвярджаюць, што даўно ў краіне ніякіх выбараў няма. Чаму так сталася? Хто вінаваты?

– Па-першае, рэжым вось ужо дваццаць гадоў мэтанакіравана разбурае дэмсілы і звонку, і знутры. Ну дзе тут яно палепшыцца, самі мяркуйце. Па-другое, замест яднання большасць сённяшніх кіраўнікоў структур выбіраюць тактыку выжывання паасобку – і гэта безадказнасць. Знішчальная безадказнасць, разумееце? У такіх умовах беларусам патрэбна самаарганізацыя: невялікія згуртаваныя групы, сеткавая каардынацыя, апірышча на мясцовыя супольнасці, цэрквы, незалежныя прафсаюзы. Браць справу ў свае рукі – вось выйсце, а не ныць, што апазіцыя такая-разгэтакая.

– Асабістыя амбіцыі некаторых лідараў не аднойчы шкодзілі агульнай справе. З гэтым можна неяк “змагацца”?

– Утаймаваць уласную ганарыстасць – гэта высілак волі. Чалавек проста ўпакорваецца перад Богам – і тады разумее, як аб’яднацца з людзьмі. Хто не ўмее падначальвацца – і кіраваць добра не здолее. Паплечнікі таксама маюць абавязак ставіць надта пыхлівага кіраўніка на месца, мяняць дэмакратычным чынам. Патрэбна новая палітычная культура, заснаваная на даверы, адказнасці, праўдзе, прыстойнасці, а не на здольнасці «абдурыць», «нахіліць», «уцюхаць». Кажу паўсюль: “Калі не будзем разам цяпер, калі не будзе маралі як прынцыпу ў дачыненнях – можам страціць Беларусь”.

– Ці можна яшчэ нешта паспець зрабіць да выбараў, каб захаваць твар усёй апазіцыі?

– Хрысціянскія дэмакраты прынялі рашэнне падтрымаць вылучэнне Мікалая Статкевіча і тым самым катэгарычна запатрабаваць вызвалення ўсіх палітвязняў: Яўгена Васьковіча, Ігара Аліневіча, Арцёма Пракапенку, Мікалая Дзядка, Юрыя Рубцова. На мой погляд, аб’яднанне вакол гэтай маральнай кампаніі салідарнасці – адзіны спосаб і захаваць адзінства, і зламіць «элегантны» сцэнарый спектакля пад назвай “выбары”.

– Нядаўна мы віншавалі маладую сям’ю Севярынцаў са шлюбам. А што асабіста для цябе значыць сям’я?

– Сям’я – гэта цудоўная падтрымка. Мая Волечка – наймацнейшая памочніца, а моцная сям’я – моцная Беларусь, як кажуць у БХД. А што зараз адбываецца з сем’ямі ў краіне? Паводле статыстыкі, большасць сем’яў развальваецца; дзясяткі тысяч абортаў; сямейны гвалт – звыклая справа; больш за пяць тысяч сірот... Людзі мае мілыя, сям’ю трэба ратаваць, інакш руйнаванне нацыі не спынім!

– Мінула студэнцтва, прыйшла сталасць, а з ёй заўсёды прыходзяць сумневы, напрыклад: ці тую адукацыю я атрымаў? Ці дастаткова табе геафака БДУ? Хацеў бы атрымаць адукацыю ў нейкім прэстыжным замежным універсітэце?

– Дыплом інжынера-геолага і дваццаць гадоў журналісцкага стажу – усё-такі гэта пэўны досвед. Калі б былі час і магчымасці, хацеў бы і тэалагічную, і эканамічную адукацыю добрага ўзроўню атрымаць – але дзе тут паспееш! Заўтра ў Беларусь можа прыйсці вайна, трэба выкладвацца ў працы, кнігах і сустрэчах тут і цяпер, сеяць, пакуль яшчэ гэта магчыма.

– А вольны час? Якія кніжкі цікавяць? Што наконт той жа рускай літаратуры ці польскай? Можа, ёсць захапленне, напрыклад, навуковай фантастыкай?

– З беларусаў – Быкаў, Караткевіч, Вольскі, Барадулін, Арлоў, вядома. Нашы волаты. Што тычыцца расійскай літаратуры – люблю Дастаеўскага, Буніна, айца Аляксандра Меня. З польскіх – Сянкевіча, Міцкевіча, ксяндза Яна Твардоўскага. Увогуле, перавагу аддаю хрысціянскай класіцы – айцам Царквы, Клайву Льюісу, Віктору Гюго, Чарльзу Дыкенсу, магу чытаць гадзінамі запар, губляючы адчуванне часу.

– Не магу не спытаць пра стаўленне да моды. Як ты ставішся да такой штуковіны, як статуснасць?

– Выбачайце, не захапляюся ўвогуле. Мне хапае таго, што ёсць.

– Але ж ёсць маладая жонка. А ў большасці жанчын іншы погляд на такія рэчы…

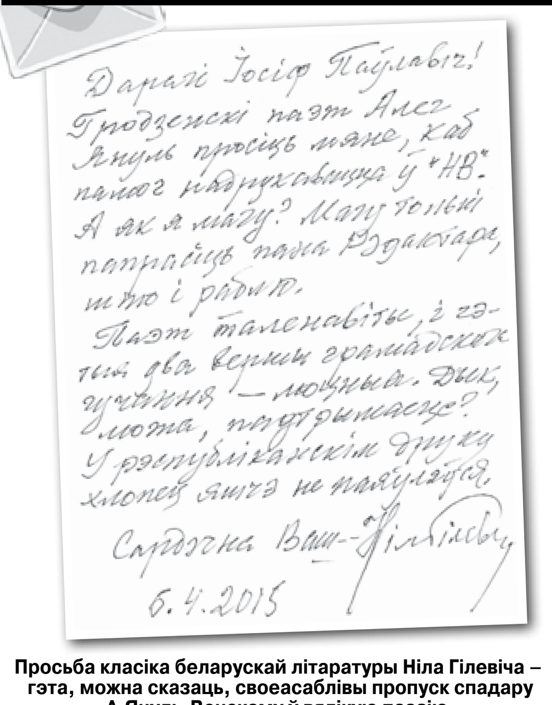
– Ну, у Волечкі няма такіх “забабонаў”, як у некаторых: хачу джып, кракадзілавую сумку ці нешта там яшчэ. Калі ёй нешта трэба, то яна ці сама набывае, ці мы з ёй разам гэта робім. Але мне дасталася рэдкая па сённяшнім часе жанчына. Яна вельмі духоўная, і для яе бытавыя рэчы не маюць вялікага значэння. Яна не хаварэе на статуснасць. Ёй трэба, каб усё было прыстойна і акуратна. Што да мяне, то я спадзяюся на густ жонкі. Яна сочыць, каб я не хадзіў, як “ахламон”.

– Дай Бог, каб усё было добра. Папярэднія прэзідэнцкія кампаніі асабіста табе прыносілі “хіміі”. Ці ёсць занепакоенасць, што і гэтым разам можна трапіць на выселкі? Не прыходзіла ў галаву з’ехаць сёлета з краіны на час выбараў?

– А куды з’язджаць? Час такі, што можна з’ехаць з Рэспублікі Беларусь, а вярнуцца ў іншую дзяржаву або не вярнуцца ўвогуле. Не, мая зямля, мая сям’я, мае сябры тут. Гасподзь даў мне пакліканне, каб мяняць жыццё тут. Свайго існавання па-за Беларуссю не ўяўляю.

Любоў ЛУНЁВА

З ПОШТЫ ГАЛОЎНАГА РЭДАКТАРА

Дарагі Іосіф Паўлавіч!
Гродзенскі паэт Алег Януль просіць мяне, каб памог надрукавацца ў «НВ». А як я магу? Магу толькі папрасіць пана Рэдактара, што і раблю.
Паэт таленавіты, і гэтыя два вершы грамадскага гучання – моцныя. Дык, можа, падтрымаеце? У рэспубліканскім друку хлопец яшчэ не паяўляўся.
Сардэчна Ваш – Н. Гілевіч
6.4.2015

Просьба класіка беларускай літаратуры Ніла Гілевіча – гэта, можна сказаць, своеасаблівы пропуск спадару А.Януль-Венскаму ў вялікую паэзію. Таму друкуем яго вершы з задавальненнем.

Алег ЯНУЛЬ-ВЕНСКІ

З веснім святам, браты-беларусы!

З веснім святам, браты-беларусы!
З веснім шчасцем, спадарыні, Вас!
Хай калоцяць абшар землятрусы –
Мы святкуем, бо сёння наш Час!
З той імперскай абоймы калоній
Выйшлі мы на шырокі прасцяг..
Ды заўчасна святая Пагоня
Нас жагнала у велічны Шлях...
Я даўно не крычу: Перамога...
У штодзённым мігценні падзей
Зноў пытаю спагады ў Бога
Ад імя скатаваных людзей...
Ў нашых келіхах гора і слёзы,
Ашалелае рэха ў дзяжы.
Нема выюць, галосяць бярозы,
І ляжыць Беларусь на крыжы...
Мой народ... Ты ў абдымках нуклідаў,
Вечным жахам скалечаны, сном...
Праз стагоддзі брыдзеш ты прывідам,
Апантана малоціш кайлом...
Як жа вырваць цябе з ліхалецця?
Збіць аковы ілжы, небыцця?
Я без жалю аддам сваё сэрца
На алтар адраджэння жыцця...
Сціснем зубы, браты, шырэй плечы!
Давядзецца нямала змясці!
Нам, з сутонняў спрадвечнай галечы,
З Белай Русcю у сэрцах ісці!
Дык за волю, браты-беларусы,
За наш белы з валошкай абрус, –
Як дзяды нашы, вымачым вусы...
З новай доляй! Жыве Беларусь!

Прачнуліся званы Гародні...

Край абудзіўшы наш, заходні,
Праслаўлены ва ўсе вякі,
Прачнуліся званы Гародні,
Ударылі вечавікі...
Над Прынямоннем стогнуць бомы,
Ірвуць нам душы на шматкі,
Праз плач пытаюць: скуль і хто мы?
За што нам выпаў лёс такі?
На волю рвецца боль народны.
Вякоў няспраўджаны прысуд.
Гудуць, завуць званы Гародні,
Нашчадкі гарадзенскіх труб...
І з уваскрэшаным тым звонам,
Страсаючы пласты ілжы,
Галосіць з гарадзенскім бомам
Народ, распяты на крыжы!
Званы гудуць... А я нямею...
Малюся гмахам каменяц...
І плачу, бо не разумею
Тваіх, Айчына, таямніц...
За што блуканні па пакутах,
Па сутарэннях той маны,
Якою кожны з нас акуты,
Бы закаваны ў кайданы?
Гудуць званы! Я чую крокі...
Сышло цярпенне грамады!
Бо прывялі ілжэпрарокі
Народ да прорвы, да бяды...
І больш няма куды падаць,
Рука да болю цісне крыж...
І так карціць пераждагнаць,
Што, мусіць, болей не сцярпіш...

Прачнуліся званы Гародні...

Пра аўтара

Алег Януль-Венскі нарадзіўся ў 1957 годзе на Зэльвеншчыне ў сям’і настаўніка. Скончыў рэжысёрскае аддзяленне Інстытута культуры ў 1980 годзе. Працуе прадпрымальнікам. Шмат часу аддае рэжысуры, музыцы, танцам, а найперш – паэзіі. Друкаваўся ў зэльвенскай газеце “Праца”, у “Гродзенскай праўдзе” і іншых мясцовых выданнях.

ТОЧКА ЗРЕНИЯ

Уроки Украины

Вот уже который месяц на всех кухнях и в курилках обсуждают события в Украине. Мнения разные, но немало белорусов, а точнее – жителей нашей страны, поддерживают действия России. Сказывается зомбирование российским телевидением, программы которого смотрит почти каждая семья.

Я хочу по этому вопросу высказать свое личное мнение, которое в какой-то степени основывается на контакте с украинцами и их родственниками, информации из «Народной Воли» и других газет. Написал эти строки полгода назад, но опубликовать с небольшими дополнениями решил только сейчас. В некоторой степени основные положения статьи проверены временем.

Давайте представим, что Путин не вызвал Януковича накануне Вильнюсского саммита, не запугивал его и не предлагал эти коварные 15 миллиардов долларов. Президент Украины подписывает соглашение о сотрудничестве с Евросоюзом. Как это сделали президенты Молдовы и Грузии. Тогда нет повода для выступлений на Майдане. Нет убитых и раненых, нет разрушений, нет войны. А это самое страшное, когда люди одной страны убивают друг друга. Как в известной пословице: паны спорят, а у холопов чубы трещат. Правда, у Майдана была и другая причина – погрязшая в коррупции власть в центре и на местах. Но толчком для выступления в Киеве все же стало неподписание соглашения. Януковича сместили бы на очередных выборах, до которых было уже совсем недалеко.

Интерес России в этом конфликте легко просматривается. Это имперские замашки. В этой связи я вспоминаю роман известного русского писателя Скобелева «Под звездой Кутузова». В нем приводится переписка Екатерины II и Кутузова. Красной линией проходит мысль: главная задача России на все времена – завоевание новых территорий. Во время октябрьского переворота Россия потеряла Финляндию и Польшу, но основную территорию путем создания Советского Союза смогла удержать. После Второй мировой войны ее территориальные притязания были удовлетворены за счет стран Варшавского Договора. А вот распад Советского Союза оставил Россию, как в известной сказке А.С.Пушкина, у разбитого корыта. Остались лишь завоеванные с большими потерями кавказские народы. Да и те начали требовать самостоятельности, но были жестоко подавлены. Нынешнее руководство России придерживается идеи расширения территории, восстановления былой мощи. Причем путем завоевания силой оружия. Как высказываются некоторые апологеты этой идеи – прав тот, кто сильнее. Хотя иногда и у некоторых одиозных российских политиков проскакивают здравые мысли. Например, Жириновский на телевидении два раза высказал, на мой взгляд, правильное решение украинского вопроса. Он сказал: «Зачем Украине давать 15 миллиардов? Лучше эти деньги направить в бедные регионы России, улучшить жизнь всех простых людей, и тогда соседние страны сами к нам потянутся». Умные слова. Почему некоторые страны стремятся в Евросоюз? Потому что видят, как улучшилась жизнь людей в тех же Польше, Словакии, Литве и других странах. Я в Польше бываю часто и могу сравнить, как там было двадцать лет назад и как сейчас. Да, Евросоюз – это не рай на Земле. У них тоже немало проблем, и кризис их не обминул. Но уровень технологий в промышленности и в сельском хозяйстве намного выше. Это многие ощутили, сидя за рулем немецких, французских и прочих европейских автомобилей.

Граждане Украины, проголосовав за Порошенко, однозначно высказались на выборах президента за движение в сторону Европы. Кандидаты от так называемых «бандеровцев» и других партий и объединений набрали ничтожно малое количество голосов. Хотя для настоящих украинцев Бандера – национальный герой, который сражался за свободу и независимость Украины. В том числе и с коммунистами. Прошлым летом мне довелось дважды проехать через всю Украину с севера на юг по маршруту Ковель – Луцк – Ровно – Хмельницкий – Каменец-Подольский. Внешне все тихо, мирно. Дороги в основном плохие. Есть и хорошие, построенные к чемпионату Европы по футболу. Сельское хозяйство переживает кризис, особенно на севере страны. Правда, встречаются и современные высокотехнологичные хозяйства. Хотелось узнать отношение людей к сложившейся ситуации. Наиболее четко это отношение высказал оператор автозаправки: *«Нам сейчас трудно, но мы со временем выйдем из этой ситуации и будем жить по-европейски, а вы продолжайте лизать Путину одно место, а впереди вас ожидают трудные времена».* Это [illegible] Украины, [illegible] ность бороться за независимость своей страны, даже жертвуя самым дорогим – жизнью своих граждан.

Да, Россия воспользовалась моментом. Она знала, что армия Украины очень слаба. Друг Москвы, бывший президент Янукович, вместе с другими олигархами разворовали страну. На армию денег не оставалось. В такой ситуации Крым удалось отнять, как сказал Лукашенко, без единого выстрела. Мировое сообщество отреагировало умеренным возмущением, в общем, «проглотило». Аппетит приходит во время еды. Захотелось присоединить к России и восточные области – Донецкую и Луганскую. По первоначальному сценарию сюда входила и Харьковская, но что-то не получилось или не хватило спецназовцев. Такой ход событий мне напоминает кое-что из истории. В 1938 году Германия присоединила к себе Судетскую область. Объяснила тем, что это исконно немецкая земля. Европа тихо возмутилась, но никаких действий не произвела. О чем потом очень пожалела. Дальнейший ход событий всем хорошо известен.

Когда смотришь российское телевидение, видишь, что Путин выражает мнение большинства россиян. Вирусом великодержавного шовинизма, имперского величия заражены очень многие наши восточные соседи. Статистических данных на этот счет очевидно нет. В студии во время популярного шоу, которое проводит известный телекиллер Соловьев, не раз звучали аплодисменты при сообщении о победах так называемых ополченцев и количестве убитых украинцев из национальной армии. Как можно радоваться смерти людей, к тому же родственных нам славян? Это же чьи-то дети, мужья, отцы. В чем их вина? Они, верные данной присяге, защищают целостность и независимость своей страны. Я мог бы понять Путина как политика, если бы он использовал против Украины финансовые, экономические и прочие санкции. Кому понравится, когда соседняя, родственная, почти готовая вступить в Таможенный союз страна вдруг резко меняет курс и идет в сторону Европы? Конечно, надо ее наказать, чтобы другим было страшно. Но только не война. Как сказал один житель Донецкой области: три поколения украинцев будут проклинать Путина.

А сейчас о путях выхода из кризиса. У меня есть, на мой взгляд, очень хорошее глобальное предложение. К сожалению, оно из области фантастики. Но есть много примеров, когда фантазии сбываются. Суть в следующем: создать объединенную Европу, соединить вместе Евросоюз и Россию. НАТО, которым пугают всех российские политики, ликвидировать, а вместо него оставить небольшую группу объединенных военных сил для борьбы с возможными проявлениями терроризма. Назвать, к примеру, европейская миротворческая группа. Огромные средства, которые тратятся на военное противостояние, направить в экономику. Бедные станут богаче, [illegible] А сейчас приведу ряд аргументов в пользу [illegible]

Во-первых, почему должно быть противостояние, многополярный мир? Значительно лучше взаимоуважительные отношения между странами. Это как в семьях. В одной каждый хочет быть главным, иногда прибегая и к насилию в разных формах. В другой семье отношения строятся на любви, согласии и взаимном уважении. И дети здесь вырастают добрыми, без агрессии. Так что лучше?

Во-вторых. На дворе уже XXI век, Европа считает себя цивилизованным континентом. А некоторые руководители стран ведут себя, как вожди диких племен Африки пару столетий назад. Стремятся завоевать себе больше территорий и подданных, накапливают смертоносные вооружения. Соревнуются, у кого лучше танки, ракеты, чье оружие больше убьет людей. А ведь население Европы сокращается. По статистике 1998 года, в Беларуси проживало 10,4 миллиона человек, а сейчас – 9,5 миллиона, в вузах случаются недоборы студентов. И в это же время конструкторские бюро работают над тем, как больше уничтожить людей. Какой большой грех! И территорий хватает, тем более в России. Сколько земли не используется! Наводите там порядок, конструируйте не танки, а современную сельскохозяйственную технику.

В-третьих, финансы, которые тратятся на вооружения и содержание армий, пойдут на развитие народного хозяйства. Мы забудем о кризисе и бедности. И примеры такой политики есть – Швейцария, Голландия, Швеция. Они не накапливают вооружения, а создают условия для счастливой жизни своих граждан. А вот в России как божье проклятье в головах политиков засела мания величия. Как-то Жириновский в воскресном шоу Соловьева предложил вернуться к названию Российская империи для большей важности. Пока это вызвало лишь усмешки окружающих. В этом шоу большинство ведет себя как империалисты. Плохо, что свое величие они видят в силе оружия, прямо-таки издеваясь над ослабленной Украиной.

Можно приводить много других аргументов в пользу мирной счастливой жизни. Объединение всей Европы не мое изобретение. Если внимательно изучить новейшую историю, то можно увидеть, что такое развитие предполагали Горбачев и Ельцин. Некоторое движение в этом направлении уже было. В Европе все вздохнули с облегчением, когда не стало «империи зла». Активизировался взаимовыгодный обмен. Сейчас этих политиков не любят, а весь цивилизованный мир снова противостоит России. Ввели даже санкции, чего почти не было раньше. Важный вопрос: зачем это России, почему российским властям так хочется быть страшилкой для демократического мира? Почему они не хотят объединиться с Европой, чтобы страна стала одним из членов большой европейской семьи? Высокие чиновники детей на учебу посылают в Англию, США и другие страны, сами едут отдыхать в Куршавель, Барселону и т.д., деньги хранят в европейских банках. И ничего не боятся. Однозначного ответа на поставленные вопросы у меня нет. Возможно, мешает мания величия, имперское мышление. Возможно, понимают, что в семье демократических стран диктаторские и авторитарные методы управления не пройдут, по четыре и более сроков президентом не будешь.

При обсуждении этой темы с друзьями и коллегами часто слышу: Америка на такое объединение не пойдет. Но ведь и не было предложено. Вообще тема Америки сейчас очень популярна. Многие политики и простые граждане считают ее виновной во всех мировых конфликтах. Выскажу свое мнение. Опять сравним страну с большой семьей. В ней глава-деспот издевается над всеми или отдельными членами семьи. Соседи все видят, но молчат, не вмешиваются. Но находится кто-то сильный и ставит деспота на место. В 30-е годы прошлого столетия США не отреагировали и не нашлось других сильных стран, чтобы вовремя остановить Гитлера. Чем все закончилось, известно. Про злодеяния современных диктаторов (Саддама Хусейна, Слободана Милошевича, Николае Чаушеску и др.) мы знаем мало. Наши и российские СМИ не любят об этом говорить. Однако известно, что они проводили чистки и репрессии в своих странах, в результате пострадали и погибли десятки и сотни тысяч ни в чем не повинных граждан. К сожалению, часто бывает так, что освободившиеся от диктатора члены семьи или отдельные группы или народы страны начинают выяснять отношения между собой. И это дает повод некоторым утверждать, что после вмешательства США мира не наступает.

Сейчас у агрессивных СМИ России нет аргументов для оправдания продолжения военных действий на востоке Украины. Имеются Минские договоренности. Здравый смысл говорит о том, что военного решения быть не может. Завоевание новых территорий с помощью оружия, тем более в Европе, это нонсенс. В прошлом на нашем континенте было много войн и переделов. Поэтому аргументы о том, что Крым принадлежал России, Калининград, Гданьск – Германии, Вильно – Беларуси, сейчас не проходят. Существует ряд международных договоренностей о неприкосновенности границ ныне существующих стран. Тем более, как сказал Лукашенко, Россия и другие ведущие страны дали Украине гарантии территориальной целостности в ответ на вывод ядерного оружия с ее территории. Поэтому здравый смысл должен восторжествовать. А разговоры о том, что Россия не воюет на территории Украины, – это от лукавого. Абсолютно все независимые от России страны это понимают и наказывают ее санкциями и другими действиями. Пора ей сделать правильные выводы и понять, что шеренга или строй солдат идут правильно, «в ногу», а она одна нарушает строй европейских цивилизованных стран.

Иван МЕЛЕХОВЕЦ,
житель Гродно.

МНЕНИЕ

Всегда ли прав министр?

В «Народной Воле» за 14 апреля опубликован комментарий к высказываниям министра транспорта и коммуникаций Анатоля Сивака.

В одном с ним можно безоговорочно согласиться: за проезд в общественном транспорте граждане должны обязательно платить. Далее министр сетует на все увеличивающееся количество «зайцев» и предлагает резко увеличить сумму штрафов за безбилетный проезд, считая, что это позволит решить проблему. Сегодня штраф равен 0,5 базовой величины (90 тысяч рублей), министр считает это очень малой суммой. Возможно, для господина Сивака эти деньги и незначительны, но для большей части населения (с зарплатой 3–5 миллионов рублей) и пенсионеров (около 3 миллионов рублей) эта сумма является запредельной.

В свое время этот вопрос уже рассматривал Конституционный суд Республики Беларусь. Им было вынесено постановление: с учетом тяжести правонарушения установить предельный штраф за безбилетный проезд в общественном транспорте, равный 0,2 базовой величины (на момент принятия постановления было 0,5 базовой величины). Наказание за правонарушение должно соответствовать его тяжести. Иначе вопрос можно довести до абсурда: установить наказание за безбилетный проезд в общественном транспорте, например, строже, чем за торговлю наркотиками.

Вам, министр, видимо известен юридический постулат о том, что главным является не мера наказания, а его неотвратимость. И Вы жалуетесь, что неотвратимость наказания обеспечить не можете. А ведь совсем недавно вопрос практически был решен. В салонах транспорта стояли примитивные дешевые компостеры и работал кондуктор.

Не без ведома вашего министерства кондукторы были уволены, а в салонах была установлена дорогущая электроника, для поддержания работы которой надо иметь специальную службу, что явно увеличило затраты на пассажироперевозки и не дало никакого экономического и морального эффекта (не ясно, кому и зачем это было нужно делать).

По данным Вашего министерства, в прошлом году реальная цена билета была 7 тысяч рублей, а в этом году – уже 9,5 тысячи рублей.

В чем одна из причин увеличения количества «зайцев»? В ценовой политике Вашего министерства. Цены на услуги, которые оказывают транспортники, первоначально были установлены правительством с учетом уровня зарплат и пенсий. Неоднократно руководством страны было продекларировано, что рост этих цен допустим только при повышении и в меру роста зарплат и пенсий. Ваше министерство, особенно в последнее время, нарушает этот принцип. В результате уже сегодня, чтобы пенсионеру проехать две остановки до поликлиники, надо отдать 1 литр молока или 1 батон хлеба. И неслучайно получили молчаливый протест населения в виде резкого увеличения количества «зайцев». Так что не жалуйтесь, господин министр.

Л.И.ЛИРОВ,
житель Минска.

ИЗ ПИСЬМА

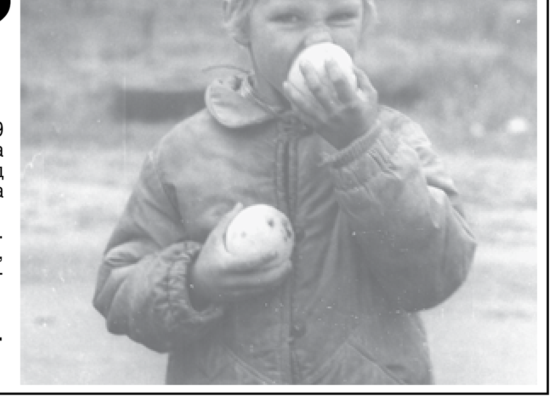
Зачем их столько?

Прочитал в «Народной Воле» статью полковника, кандидата исторических наук Цыганкова. Он пишет, что в Беларуси на сегодня в армии 42 генерала и 300 полковников. Скажите, зачем такой маленькой стране столько «крупнозвездных» начальников? А посмотрите, сколько еще в штабах тех полковников, подполковников и майоров, занимающихся бумажной работой и получающих приличное денежное содержание, которое ложится тяжелой ношей на рабочий класс?

М.МЕЛЕНЧУК.
пос.Малорита.

ЛЁС ЧАЛАВЕКА

Дзе ты, хлопча?

Гэты здымак я зрабіў восенню 1989 года ў вёсцы Барысавічы Клімавіцкага раёна. Гэта сем кіламетраў ад в.Чудзяны, дзе было 160 кюры па цэзію-137.

На здымку Іван Трусаў з яблыкамі. Цікава, што з яго здароўем? Дзе ты, хлопча? Як склаўся твой лёс? Як пачуваеш сябе? Адгукніся!

Валерый БЫСАЎ.
г.Крычаў.

ВОДГУК

Спадар Букчын, трэба больш тонка разглядаць палітычныя з’явы...

У “Народнай Волі” за 23 красавіка надрукаваны артыкул Сямёна Букчына “Кто не скачет, того отстреливают”. Выкажу сваё меркаванне па дзвюх пазіцыях.

Сёння побач са мной у будаўнічай фірме працуюць хлопцы з Кіеўскай вобласці і з Данецка. Міжасабовыя адносіны паміж імі сяброўскія, незалежна ад поглядаў. Дапускаю, што людзі трапіліся такія – адэкватныя. Мо сапраўды С.Букчын мае рацыю і Украіну захліснула атмасфера нянавісці. Але, сказаўшы “А”, трэба сказаць і “Б”. Кожны чалавек са здаровай логікай разумее, што сёння расійскія войскі пад розным выглядам ваююць ва Украіне. І якая можа быць любоў да агрэсара і да тых сугрnative?

Непрыемна ўразілі наступныя словы С.Букчына: “*Многие видели этого плотного, с лысой головой человека* (Алеся Бузіну. – **Заўвага аўт.**) *в передачах Владимира Соловьева, на других российских телеканалах. Четкая речь. Своя аргументация. И несомненная боль за Украину.* ***Его боль,*** *отличная от боли тех, кого он подвергал бескомпромиссному обличению*”. Прызнаюся, цягам амаль усяго 2014 года я глядзеў палітычныя перадачы на расійскіх каналах. Жонка гаварыла мне: “Як ты можаш **гэта** глядзець?!” Я адказваў, што ў мяне на працы многія і глядзяць гэта, і вераць гэтаму, што мне важна разумець тых, хто працуе побач са мной. У гэтым годзе я не гляджу ні перадачу Ул.Салаўёва, ні іншыя падобныя расійскія перадачы. Не магу. Псіхіка не вытрымлівае. Яны свядома хлусяць, свядома ўчыняюць агіднасць і не саромеюцца, а робяць гэта з радасцю. І ў тых перадачах бачыў і чуў я А.Бузіну. Але не бачыў і не чуў, каб А.Бузіна “подвергал бескомпромиссному обличению” расійскія ўлады ці хлусню таго ж Ул.Салаўёва (што да выкрыцця ўкраінскіх улад, то ў самой Украіне іх не крытыкуе хіба што самы лянівы). На мой погляд, Бузіна выконваў ролю, так бы мовіць, “падтанцоўкі”, каб надаць расійскім перадачам выгляд аб’ектыўнасці, праўдзівасці, наяўнасці розных пунктаў гледжання, і выконваў сваю ролю старанна і нават таленавіта. На жаль так, А.Бузіна таленавіта рабіў агіднасць. І з псіхікай у яго ўсё было ў парадку.

Так што, спадар Букчын, трэба больш тонка разглядаць палітычныя з’явы, якія адбываюцца ў той жа Украіне і вакол яе. Вядома ж, ніхто не мае права замахвацца на жыццё чалавека з-за яго ідэалагічных поглядаў. Але ж рабіць з некаторых асоб герояў не трэба.

Міхась ВАРАНЕЦ,
маёр запаса.
г.Слонім.

СПЕЦИАЛЬНЫЙ РЕПОРТАЖ

Радуница в мертвой деревне

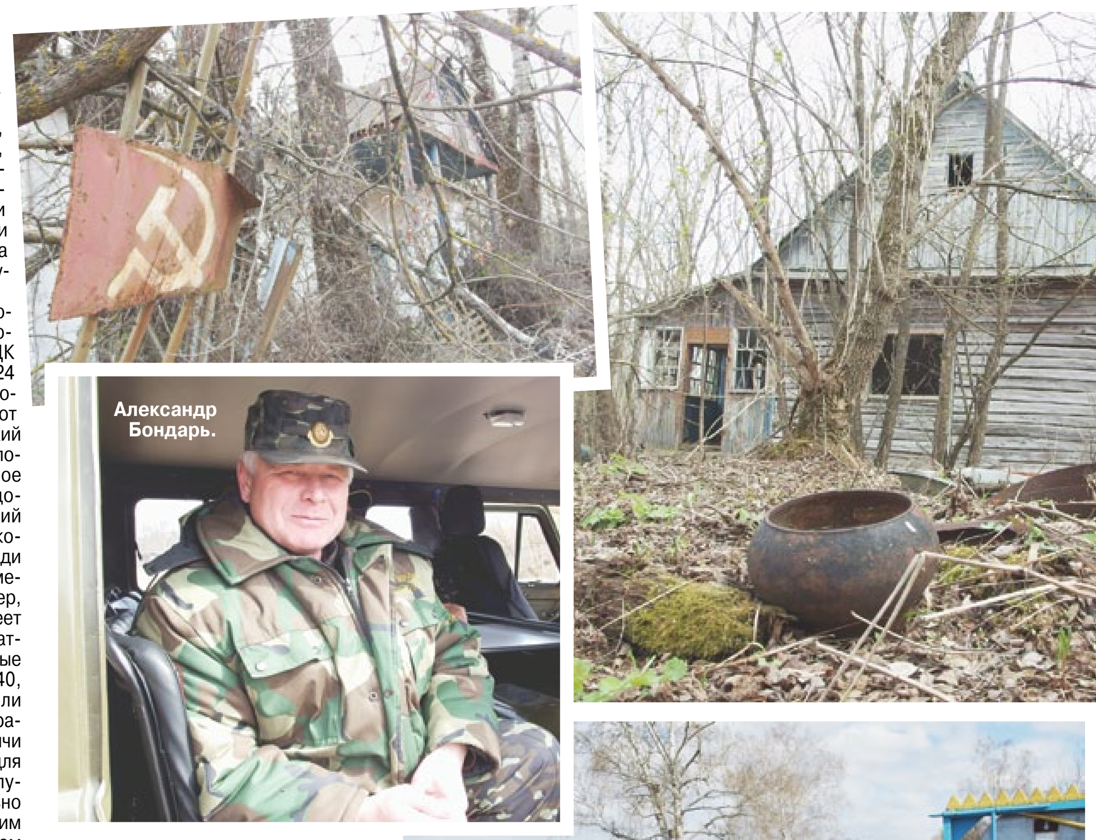
Раз в год живые приезжают к мертвым. На Радуницу поминальный стол накрывают у могил, наливая тем, кто ушел. Особое место таких встреч – Полесский государственный радиационно-экологический заповедник, что на месте покинутых после взрыва на Чернобыльской АЭС деревень. В этом году туда отправился и корреспондент «Народной Воли».

Заповедник

Катастрофа 26 апреля 1986 года разделила жизнь в Беларуси на «до» и «после». Радиационные осадки, выпавшие на юго-востоке страны, сделали часть территории непригодной для жизни. Около 22 тысяч жителей Наровлянского, Брагинского и Хойникского районов покинули свои дома. Как им тогда говорили – на несколько дней, но 92 деревни пустуют от сих пор: радиация.

Через два года после катастрофы эта территория получила особый статус: постановлением ЦК КПБ и Совмина БССР №59-5 от 24 февраля 1988 года на землях белорусского сектора в радиусе 30 км от реактора ЧАЭС учрежден Полесский государственный экологический заповедник, позже – государственное природоохранное научно-исследовательское учреждение «Полесский государственный радиационно-экологический заповедник». По площади (216,2 тыс. га) он превышает знаменитую Беловежскую пущу, но размер, как говорят в таких случаях, не имеет значения. Эти земли приняли остатки ядерного топлива – трансурановые радионуклиды. Плутоний-238–240, стронций-90, цезий-137 вытеснили людей с насиженных мест: концентрация этих элементов в почве в тысячи раз превышает норму и опасна для живых организмов. Период полураспада плутония-241 относительно короткий – 14,4 года, но вслед за ним образуется америций-241 с периодом полураспада 432,2 года. Это альфа-излучатель, который намного токсичнее бета-излучателя плутония-241; за 20 лет после аварии активность америция выросла в два раза. По расчетам специалистов, концентрация этого радионуклида в окружающей среде будет увеличиваться примерно до 2060 года. Это значит, что в ближайшие десятки лет в хозяйственное пользование земля не вернется.

...Территория заповедника закрыта, здесь действует пропускной режим. Но жизнь продолжается. В заповеднике работают более 700 сотрудников, действуют пограничные службы, милиция, охрана животного и растительного мира. По пропускам могут въехать и те, кто жил здесь до катастрофы, – люди продолжают ухаживать за могилами и хоронить близких. В обычное время приезжих немного – несколько человек в месяц. На Радуницу поток значительно увеличивается. Для снижения очередей вводят беспропускной режим. Пользуясь случаем, я отправилась в путешествие, взяв курс на административный центр заповедника – **Хойники**.

Александр Бондарь.

«Паники не было – радиации ж не видать»

Без машины в заповеднике не обойтись, поэтому в дорогу я выехала на кроссовере Lifan X60, предоставленном автодилером «Бизнес Кар». Четыре с половиной часа пути – и автомобиль подъезжает к гостинице города Хойники. Отсюда с утра пораньше старт на КПП «Бабчин»: доступ в заповедник разрешен с 8.00 до 17.00.

Рано утром 21 апреля у входа собралась небольшая очередь из автомобилей с белорусскими и российскими номерами. Двое мужчин курили у белого Ford. Курс на «родовое гнездо» – в деревню **Красноселье**.

«У деревни горка, с которой реактор видно, – охотно рассказывает житель Барановичей **Николай Кононенко**. – В детстве часто туда бегали». Когда произошла катастрофа, Николаю было 11 лет.

«Взрослые говорили: «рванул блок», – вспоминает мужчина, – такого понятия, как «реактор», ни у кого не было. Ну, я и представлял себе блок – строительную плиту. 27 апреля пошли в школу, удивлялись встречным: со стороны Чернобыля, перебравшись через Припять на пароме, шли люди с вещами. А мы два дня бегали на пароме кататься. Паники не было – радиации ж не видать».

А 1 мая в деревню приехали автобусы. *«Всем сказали, что уезжаем на три дня, – вспоминает Николай, – мол, нужна дезинфекция. Мы сложили клунки и поехали в Хойники, потом на Гомель. Вернуться не разрешили».*

Мужчина вздыхает. Жалко оставленных вещей? *«Матери хорошую компенсацию дали, – отмахивается Николай, – она пошла и купила что надо».* Проблемы со здоровьем? *«Да кругом же калечность. На медкомиссии перед армией сказали – щитовидка увеличена, но она сама собой прошла. А вот мать умерла на 50-м году жизни: рак желудка. К ней и еду».*

Из лекарств, доступных в те дни, Николай называет спиртовой раствор йода. *«Это сейчас ясно, что принимать внутрь его нельзя, – посмеивается мой собеседник, – но тогда мало кто понимал, что речь идет о йоде, который в морской капусте и рыбе. Палили гортань».*

Николай выбрасывает окурок. Совсем скоро он увидит деревню, зайдет в дом. В каком состоянии нашел его, впервые приехав сюда после отселения, позарился ли кто на оставленные вещи? *«А что там брать, – удивляется мужчина. – Кровать железную на металлолом? Думаете, у нас богатые люди жили?»*

«У бабки телевизор и радиолу старую забрали, – подключается к разговору напарник Сергей. – Но сердце болит не о вещах. Говорят, что в зоне отчуждения, – говорит он, – где деревня – Красное и Бабчин, от которых осталось 4 дома, – заколали, наши дома пока стоят...»

В естественном фоне

Что такое зона отчуждения, узнаю позже, сейчас иду оформляться на КПП. *«Ваш номер – 78, – улыбается девушка, вносит запись в журнал. – Хотите узнать свой фон перед заездом в зону?»* Еще бы!

«Где будем мерить?» – дозиметрист Олег Мишкевец достает из чемодана громоздкий прибор. Протягиваю руку, вглядываюсь в цифры на экране. *«16 мкЗв/час, – озвучивает показания специалист. – Естественный фон – 12 мкЗв/час. На специальной сотрудников, которые приходят из зоны, выше 20 мкЗв/час не видел, это очень редкое показание. Не будете лазить по лесу – с такими же данными и вернетесь. Кратковременное пребывание на территории считается безопасным для здоровья».*

Наступает очередь моего авто. Переднее колесо – 14,4 мкЗв/час, заднее – 16,4. *«Ночью шел дождь, пыли не будет, – говорит Мишкевец, – но на обратном пути можете заехать на пункт санитарной обработки, там машины смоют пыль. Все сотрудники так делают в целях безопасности».*

На одежде специалиста маленькая пластиковая деталь – индивидуальный накопитель, такие носят все сотрудники заповедника. Раз в квартал прибор передают в отдел радиационной безопасности, где данные проверяют. Меня уже ждут: заведующий сектором охраны отдела лесного хозяйства **Александр Бондарь** приглашает в поездку. Садимся в автомобиль. Газ!

Две зоны

Мимо проплывают одноэтажные кирпичные дома – в **Бабчине** расположены отделы радиологии, радиационной безопасности, лесничество. Через несколько сот метров покрытие сменяет наезженная колея, по обе стороны – поля, кусты, лес. Притормаживаю. «Зона», – буднично говорит Бондарь. – Поехали, впереди таких много».

В заповеднике две зоны – отчуждения и отселения. Первая находится в радиусе 10 км от реактора. Здесь самая высокая плотность загрязнения почвы: цезием-137 – до 37 000 кБк/м² (1000 Ки/км²), стронцием-90 – 740 кБк/м² (20 Ки/км²), плутонием-238–240 – 185 кБк/м² (5 Ки/км²). Для сравнения отметим: территория считается загрязненной при наличии в почве радионуклидов цезия-137 в 37 кБк/кв.м, стронция-90 – 5,55 кБк/кв.м, плутония-238–240 – 1,0, 0,15, 0,01 Ки/кв.км. Как видно, только по цезию превышение загрязнения в заповеднике в 3 раза.

«Жителей зоны отчуждения выселили в первые дни после катастрофы, а сейчас сюда приезжают только на могилы, – рассказывает Бондарь. – До 2002 года правоохранители несли круглосуточное дежурство, охраняя людей от людей: нелегалов, не отдающих отчета в том, что такое радиация, хватало».

В радиусе 10–30 км от реактора – зона отселения. Уровень радиации меньше, возможна ограниченная вырубка леса. Заболоченные участки ограничивают доступ на загрязненные территории и служат профилактикой пожаров.

На въезде в зону предупреждают: любой огонь, даже лампадка на кладбище, запрещены – с дымом перемещаются радионуклиды. Круглосуточный контроль за обстановкой – единственная возможность минимизировать последствия. Средний показатель – 6–8 пожаров за год, в прошлом году количество удалось снизить до трех.

Вещи ждут хозяев

Первый пункт остановки – деревня **Дроньки**. *«Проживало 232 чел. Отселена в 1986 г.»* – написано на ярко-красном камне, что у дорожного указателя. *«Такие у каждого населенного пункта стоят – память»*, – объясняет Бондарь.

С одной стороны дороги кладбище, жители которых не... С другой – дома. Вот этот большой дом из белого камня построили незадолго до катастрофы – стены не оштукатурены, в комнатах пусто. Напротив окна – одинокий стул, на полу толстый слой мелкого песка со следами птиц и мелких зверей. Они – хозяева дома, в котором так и не успели пожить люди.

Напротив – наполовину развалившийся деревянный сруб. В комнаты летят листья из дыры в потолке, на полу – открытка с московским Кремлем. Строки, написанные детским почерком, почти не читаются от времени: *«Всего хорошего... крепкого здоровья...»* – и красными чернилами: *«с новым 1986 годом»*, – все, что осталось от поздравления.

Рядом тронутые желтизной номера газеты «Известия». Наклоняюсь, чтобы разглядеть дату, и дыхание замирает: 21 апреля 1986 года. Еще пять дней спокойной жизни...

В доме покойно и тихо. У входной двери – старомодная женская туфелька, выключатель, спичечный коробок. Похоже, вещи продолжают ждать хозяев, словно не веря, что те ушли навсегда.

«Сталкеры приехали»

Следующий пункт остановки – деревня **Погонное**, где проживало 1053 человека. *«Видите «колючку»? – обращает внимание Бондарь. – Деревня находится в 10-километровой зоне от реактора, до 2002 года она стояла за двойной оградой».*

Сегодня столбы с колючей проволокой лежат на земле, охраны нет, проход свободный. А вот и автомобиль посетителей – серебристый VW.

Подходим к автомобилю. Но Бондарь смотрит не на автомобиль – по вышке, расположенной в нескольких десятках метров, карабкаются двое. *«Сталкеры приехали»*, – вполголоса произносит мой спутник.

Заросший щетиной парень вызывающе смотрит с вершины вышки.

«Зовут Саша, работаю в банке, приехал из Минска, – словно отрепетированными дома фразами отвечает он на вопросы Бондаря. – Приехал с друзьями на Радуницу в поисках могилы прабабушки приятеля, ее фамилия Серафимович. А что на вышку залезли, так интересно, мы тут первый раз».

Оглядываясь в поисках «группы поддержки», разглядывающей контуры четвертого реактора Чернобыльской АЭС, Саша словно оправдывается: *«Разве это нарушение? Лезть никуда не будем, не переживайте. А раньше не ездили, потому что молодые были – ни машины, ни достатка. Родители боятся, я и сам без нужды из машины не выхожу, тут фон немалый».*

Осмелев и поняв, что за вышку наказывать не будут, Саша выходит из машины: *«На кладбище пока не были. Но раз уж подошли, расскажите, что здесь можно посмотреть».*

Плата за путешествие

«Обратили внимание на их одежду – польские берцы, камуфляж? – спрашивает Бондарь, когда продолжаем движение в своем кроссовере. – В сталкеров играют, фотографии потом в Интернете выкладывают, где я был».

На памяти заповедника с его 10-летним стажем – сотни незаконных проникновений в заповедник. Рыбаки, охотники, любители компьютерных игр и прочие любопытные приходили сюда, минуя КПП, кто за острыми ощущениями, кто – за наживой. Ночью и днем таились на зараженной земле, рискуя своим здоровьем, а браконьеры – еще и здоровьем незнакомых им людей, которым продадут тушу добытого в заповеднике кабана.

При несостоявшемся обращении с территорией вред от действий нелегалов может оказаться большим. Поэтому законодатели увеличили наказание по ст.16.3 КоАП РБ «Нарушение требований режима радиационной безопасности в местностях, подвергшихся радиоактивному загрязнению».

Проникновение или самовольное поселение в радиационно зараженной местности влечет штраф от 10 до 30 базовых величин. Если нарушитель – индивидуальный предприниматель, штраф увеличивается до 50 БВ, юрлицо – до 200 БВ. В случае повторного нарушения, совершенного в течение одного года после наложения административного взыскания, заплатить придется до 50 БВ, 100 БВ и 200 БВ соответственно.

Назад дороги нет

Осторожно интересуюсь, какое наказание за возвращение в собственные дома понесли жители деревни Тульговичи – о них как о самоселах рассказал один из белорусских интернет-ресурсов.

«Никакие они не самоселы! – устало отвечает Бондарь. – Просто не захотели выселяться. А поскольку Тульговичи отнесены к зоне последующего отселения, начатого в 1991 году, жильцам пошли навстречу – разрешили остаться».

Сегодня из семерых сельчан, принявших такое решение, живы двое – Иван и Надежда Шаменок. Не супруги – однофамильцы. К мужчине приезжают дети, у женщины после смерти мужа не осталось никого. Но посетителей хватает.

«Деревня включена в маршрут патрулирования, поэтому служба охраны заповедника не проезжает мимо – обязательно заходим в гости, – рассказывает Бондарь. – Два раза в неделю приезжает автолавка, раз в месяц – почтальон с пенсией и медработник. Государство следит, как живут люди».

А еще в Тульговичи любят ездить журналисты: люди в зоне считаются исключением из правил. В Брагинском районе, к примеру, таких нет, поскольку территория полностью оказалась в зоне отчуждения; выселили всех.

Обратной дороги в зону нет. *«Этой зимой в райисполком пришло письмо от 44-летнего мужчины, отселенного в свое время из деревни Хвощёвка: расскажите, мол, как вернуться, – с усмешкой рассказывает Бондарь. – Местная власть не интересовалась состоянием деревни, от которой сегодня одно название осталось – дорог нет, все заросло! В таких условиях никто не возьмет ответственность за человека, да и как он будет жить – выращивать на этой земле ничего нельзя...»*

Люди и звери

Сегодня в заповеднике хорошо только животным, для которых нет запретов. Осторожно ведя автомобиль по дороге с новым асфальтом, Бондарь замечает: ездить с разрешенной на этом участке скоростью 50 км/час не рекомендуется – в любой момент на дорогу может выйти лось или кабан. А то и зубр выйдет на асфальт, или рысь перебежит.

Звери непуганые: любая охота запрещена. Поэтому популяция животных и пернатого мира год из года растет. Сегодня в заповеднике больше сотни зубров, около 3 тыс. кабанов, более 2 тыс. лосей, около 300 волков. Обычным явлением стал занесенный в Красную книгу орлан-белохвост, забрела из Украины и осталась лошадь Пржевальского.

«Мы бы и вернулись, но куда?..»

А люди – они лишь мечтают о возвращении. В очереди на мойку автомобиля заметили машину с украинскими номерами, пошли познакомиться. Жители деревни Погонное приехали из Киева, где поселились после катастрофы.

«Первый раз со времени отселения приехала, – вытирая слезы, эмоционально рассказывает Нина Костюченко. – Так получилось, что родители после отселения в Кирово поехали, а я, в то время 28-летняя медсестра, в Киев, где жила сестра матери».

В мегаполисе шумно и душно, в родных местах и дышится свободней. Но сегодня женщина говорит о проблемах, вызванных в давних событиях предзнаменования катастрофы.

«Когда ехали садить картошку, встретили много майских жуков, никогда столько не видели. Были на машине, но ехать даже на скорости 20 км/час не могли – радиатор забивало. Не зря говорят: нашествие насекомых – это предзнаменование чего-то плохого. Вот на следующий день и рвануло».

Вечером 26 апреля они любовались заревом над Припятью, а через несколько дней сели в автобусы, захватив только деньги и документы. Вернуться удалось через 29 лет.

Рассказывая, Нина Костюченко не скрывает слез: *«Несколько лет назад дом сгорел, остались сарай да туалет из кирпича. Вот постояли, сделали фотографии – чувств не передать! Столько лет, а боль осталась. Мы бы и вернулись, но куда?..»*

P.S. Четыре дня беспропускного режима, с 18 по 21 апреля, на КПП было многолюдно. Из Брагинского района выехали 385 единиц техники и 1101 человек, Хойникского – 866 и 2713, Наровлянского – 662 машины и 2463 человека.

Елена АНКУДО.
Фото автора.

ЛІЧБА ДНЯ

63,1 трыльёна рублёў

Столькі грошай беларусы завінавацілі банкам па крэдытах.

Атрымліваецца, што ў сярэднім на кожнага жыхара краіны прыпадае амаль па 7 мільёнаў рублёў у выглядзе крэдытаў.

Як паведамляе Нацбанк, нягледзячы на затрымкі па выплаце заробкаў і скарачэнне рэальных даходаў, беларусы па-ранейшаму застаюцца дысцыплінаванымі плацельшчыкамі. З пачатку года доля праблемнай запазычанасці па крэдытах фізічных асоб вырасла ўсяго толькі на 0,46 працэнта. Па стане на 1 сакавіка, пратэрміновӑныя па крэдытах склалі 1,92 працэнта ад агульнага аб'ёму.

ЧУЛІ?

"Беларусь" прайграла суд у Расіі

Сочынскі санаторый "Беларусь" (Красная Паляна), які з'яўляецца даччынай структурай Кіраўніцтва спраў прэзідэнта Беларусі, прайграў суд сочынскім будаўнікам і павінен выплаціць расійскаму падрадчыку кампенсацыю амаль у 1,2 млн долараў.

У Расіі закончыўся трохгадовы суд паміж санаторыем «Беларусь» (Чырвоная Паляна), які належыць Кіраўніцтву спраў прэзідэнта, і сочынскай будаўнічай кампаніяй «Новы горад – Вытворчыя тэхналогіі».

Арбітражны суд Паўночна-Каўказскай акругі не задаволіў хадайніцтва беларускага санаторыя аб пераглядзе справы «па наноў адкрыўшыхся абставінах». Ён прызнаў правамоцнымі ўсе ранейшыя судовыя рашэнні, якія спрабаваў аспрэчыць беларускі бок.

Санаторый «Беларусь» пачаў супрацоўнічаць з расійскай кампаніяй у 2006 годзе. Работы па рэканструкцыі, капрамонце і будаўніцтве аб'ектаў працягваліся 5 гадоў. А ў 2011-м беларуская ўстанова скасавала кантракт, не расплаціўшыся цалкам. На той момант санаторый недаплаціў больш за 1 мільён расійскіх рублёў. У тым жа 2011 годзе па дадатковым заданні ад санаторыя расіяне распрацавалі новую праектна-каштарысную дакументацыю, але грошай за працу не атрымалі.

У сакавіку 2014 года Арбітражны суд Краснадарскага краю пастанавіў спагнаць на карысць расійскай фірмы 62,3 млн расійскіх рублёў. З іх 55,3 млн склала плата за працу, а 7 млн – працэнты за карыстанне гэтымі грашыма ў 2012–2014 гадах.

Беларускі бок спрабаваў аспрэчыць гэтае рашэнне, але гэта хадайніцтва не было задаволена.

Указ супраць "шэрых канвертаў"

Міністэрства па падатках і зборах вынесла на грамадскае абмеркаванне праект прэзідэнцкага ўказа, які прапануе ўзмацніць барацьбу з «шэрымі» даходамі. Галоўная асаблівасць дакумента: калі грамадзянін паведаміць пра тое, што атрымлівае заробак у канверце, то яму не прыйдзецца плаціць падаходны падатак і выплаты ў Фонд сацыяльнага страхавання з гэтых даходаў.

У праекце ўказа распісана працэдура, як трэба «здаваць» нядобрасумленнага начальніка. Будзе лічыцца, што фізічная асоба выканала свой абавязак па выплаце падаходнага падатку, калі выкананы наступныя ўмовы: чалавек паведаміў аб «шэрых» даходах і даў пісьмовую згоду на дачу паказанняў па даным факце ў якасці сведкі. Заяўніку даруюць не толькі падаходны падатак з гэтых грошай, але і ўнёскі на прафесійнае пенсіённае страхаванне.

Паведамляць пра зарплату ў канвертах, згодна з праектам указа, ананімна нельга. У пісьмовым звароце павінны быць указаны пашпартныя дадзеныя атрымальніка "шэрых" грошай, а таксама хатні адрас, даты і перыяды выплат з разбіўкай па месяцах. Таксама ён павінен паведаміць прозвішча, імя і ўліковы нумар плацельшчыка, які робіць «шэрыя» выплаты.

Калі віна наймальніка будзе даказана, яму пагражае штраф ад 1 да 100 базавых велічынь (зараз гэта складае 180 тысяч – 18 мільёнаў рублёў). За паўторнае парушэнне штраф прыйдзецца выплаціць у двайным памеры.

Плануецца, што ўказ павінен уступіць у сілу праз паўгода пасля яго афіцыйнага апублікавання.

Народная Воля http://www.nv-online.info 28 КРАСАВІКА 2015 г.

РАЗОБЛАЧЕНИЕ

Телеизвращенцы

Сюжеты российского телевидения о боях вокруг деревни Широкино на востоке Украины могут служить ярким примером типичных методов искажения информации о происходящем.

Широкино – стратегически важный населенный пункт на подступах к Мариуполю. Несмотря на мирное соглашение, подписанное в Минске в феврале, в последнее время в этой деревне регулярно происходят бои.

В последнюю неделю российское телевидение стало продвигать идею о том, что украинские войска нарушают режим прекращения огня в Широкине. Телевизионщики приписывают эти нарушения исключительно добровольческому батальону «Азов». В действительности миссия ОБСЕ фиксировала нарушения мирного соглашения обеими сторонами.

В сюжете, который вышел в прайм-тайм на канале «Россия», журналист сообщил, что нарушения перемирия украинской стороной происходят ежедневно. На этих словах в кадре появились разрушенные здания, а также тело человека под розовым покрывалом. Далее тело перекладывают на носилки и уносят четыре наблюдателя ОБСЕ. Из такого монтажа складывается впечатление, что погибший является жертвой украинских военных.

Однако из репортажа на Радио Свобода становится ясно, что на этой записи показано тело убитого гражданина Грузии, воевавшего на стороне украинцев. Его, как сообщала Свобода, застрелили при попытке водрузить флаг на территории, подконтрольной российским сепаратистам. Заместитель главы миссии ОБСЕ **Александр Хуг** объяснял «Свободе», что тело было заминировано. По его словам, позднее тело передали украинской стороне.

Использование изображений, вводящих в заблуждение, – это хорошо известная тактика, которая активно применяется российским телевидением.

Сразу после демонстрации видео с артиллерийским обстрелом Билибов дает синхрон с пожилой женщиной, которая по-прежнему остается в Широкине.

"Они стреляют по вам?" – спрашивает Билибов. Рыдая, женщина рассказала ему, как ей пришлось укрываться от боев в погребе. Пожилая жительница Широкина представлена в сюжете в качестве еще одной жертвы безжалостных "карателей" – так на российском ТВ называют украинские войска.

Однако, несмотря на то, что женщина действительно могла пострадать от украинских минометных обстрелов, ее взгляды на конфликт сильно отличаются от того, что было сказано в сюжете.

За несколько дней до встречи с российским журналистом интервью у этой женщины брал корреспондент Vice News Саймон Островский. В его сюжете женщина разговаривает с официальным представителем ДНР Эдуардом Басуриным. По ее словам, она боится вооруженных людей на улицах города и просит у Басурина оставить ее деревню в покое. "Мы хотим, чтобы вы разграничились и нас оставили в Украине", – говорит она.

Сам Островский, побывавший в плену у сепаратистов на востоке Украины в прошлом году, на собственном опыте убедился, что российское телевидение не делает сюжетов о том, что не вписывается в повестку дня Кремля. Об этом сообщается на сайте Би-Би-Си.

У СУСЕДЗЯЎ

Паводле плана Юнкера, *або* Заўтрашні дзень Сілезіі

Міністр эканомікі і віцэ-прэм'ер Польшчы Януш Пехацiньскі паведаміў, што ў рамках так званага плана Юнкера, ці вялікай інвестыцыйнай праграмы Еўрасаюза, будзе праводзіцца мадэрнізацыя Сілезіі і заходняй часткі Малапольскага ваяводства.

Ён патлумачыў, што будзе прыняты законапраект аб мадэрнізацыі тэрыторыі, на якой прамысловая вытворчасць знаходзіцца ў занядбаным стане. Для яе развіцця плануецца пашырэнне адмысловых эканамічных зон, продаж зямельных участкаў, спрашчэнне працэдур, падтрымка з боку муніцыпальных улад і, найважнейшае, пашырэнне сістэмы прафесійнай адукацыі ў школах.

Віцэ-міністр Ілона Антонішын-Клік тлумачыць, што праграма адраджэння Сілезіі прадугледжвае падтрымку для новых інвестараў, а таксама фінансавую дапамогу для фірмаў, якія ўжо працуюць у рэгіёне.

Сілезія ў часы ПНР была важным прамысловым рэгіёнам Польшчы. Пасля трансфармацыі краіны пачаўся яе заняпад. Многія прамысловыя і горназдабываючыя заводы прыйшлі ў заняпад. Сілезія згубіла пазіцыю аднаго з найбольш багатых і прасунутых рэгіёнаў Польшчы. Праграма аднаўлення Сілезіі дае шанцы ператварыць яе ў квітнеючы рэгіён.

ФОТААКНО

«Кветкі жыцця»

У Вашынгтоне распачаўся фестываль цвіцення сакуры. Аб ім расказвае фотаблог Сяргея Маскалёва "Вясна ідзе, вясне дарогу". Сакура цвіце каля двух тыдняў у красавіку. Кульмінацыяй фестывалю з'яўляецца парад на Пенсільванія-авеню, калі ўвесь горад выходзіць сустракаць вясну.

РЕДКИЙ СЛУЧАЙ

Мадуро подарил женщине, кинувшей в него манго, квартиру

Президент Венесуэлы Николас Мадуро подарил женщине квартиру, после того как она запустила ему в голову плодом манго. Как сообщает CNN, глава государства предоставил жилплощадь в рамках программы развития массового жилья.

Инцидент произошел в штате Ансоатеги. Марлени Оливо бросила фрукт в Мадуро, когда тот управлял автобусом в ходе церемонии открытия новой транспортной сети. Окно транспортного средства было открыто, и манго угодило прямо в голову президента, чуть выше левого уха.

В тот же день глава государства рассказал о произошедшем в эфире государственного телевидения и продемонстрировал фрукт, на котором было написано: «Если сможешь, позвони мне». Как оказалось, свой номер телефона Мадуро оставила 54-летняя женщина.

Президент рассказал, что его помощники уже связались с Оливо. «У нее была проблема с домом, и я уже одобрил выделение для нее жилья, которое она получит в рамках программы «Великая миссия – жилище», – сообщил Мадуро.

Обладательница новой квартиры заявила, что она бросила в Мадуро фрукт без злого умысла. «У меня не было с собой бумаги, и я кинула то, что было в руках», – уточнила она. Женщина добавила, что в последнее время плохо себя чувствует – она страдает от диабета и гипертонии. «Собственное жилье – это была моя мечта», – добавила она.

СУДЬБЫ

Мать, бабушка и подружка

Можно ли влюбиться в женщину, которая годится тебе даже не в матери, а в бабушки? Да, считает мужчина, встретивший свою половинку, когда ему было 32, а ей – 92. Реальная история отношений Грэгора Коллинза и Марии Альтман стала настолько известной, что с начала 2015 года ее играют на сцене нью-йоркского театра. Ну, а долгая и удивительная жизнь главной героини этой драмы легла в основу голливудской кинокартины, вышедшей на экраны в апреле.

Это было в Лос-Анджелесе. «Я помню, как мы в первый раз встретились. Сначала я услышал шуршание колесиков ходунков по старому ковру, а затем из-за угла показалась нарядная 92-летняя женщина. Она держалась прямо и, оглядев комнату, словно маленький любопытный кролик, сосредоточила свое внимание на новом человеке: «А вы, должно быть, Грэгор». Она произнесла это с самым восхитительным венским акцентом, который я когда-либо слышал. Это была любовь с первого же предложения», – вспоминает Грэгор.

В ту пору Коллинз был актером, безуспешно пытающимся пробиться в мир большого кино. Знакомый убедил его сходить на собеседование на вакансию помощника для пожилой женщины. Грэгор был, конечно, не в восторге: единственное, где он согласился бы быть социальным работником, это на экране. Но невезение в профессии заставило его передумать и откликнуться на вакансию. И он не пожалел.

Мария Альтман скончалась в 2011 году в возрасте 95 лет, спустя три года после знакомства с Коллинзом. На похоронах дочь Марии подошла к Грэгору и сказала: «Вы были маминой последней большой любовью». Он признается, что отношения с Марией сильно изменили его, заставили задуматься о вещах, которые раньше не слишком его интересовали.

Рассказанная Грэгором история любви получила большой резонанс. Разумеется, не все читатели СМИ готовы прослезиться и умилиться: многие подозревают Коллинза в корыстных мотивах, предполагая известную схему «молодой, старая и наследство». Однако Коллинз не был женат на Альтман и, соответственно, не мог претендовать на наследство после ее кончины.

КОРОТКО

Бои на подступах к Мариуполю

Специальная мониторинговая миссия ОБСЕ сообщила о растущей концентрации сил и усилении перестрелок в районе деревни Широкино на подступах к Мариуполю в Донецкой области.

В ежедневном отчете наблюдателей организации говорится, что обстрелы в Широкине в воскресенье были самыми интенсивными с середины февраля, когда в Минске было заключено соглашение о прекращении огня.

Беспилотные аппараты наблюдателей днем в воскресенье засняли 11 танков и четыре бронетранспортера на территории к северу от Широкина, находящейся под контролем сторонников самопровозглашенной «Донецкой народной республики», в дополнение к 17 танкам, трем самоходным гаубицам и 60 БТРам в предшествующие три дня.

На внеочередных президентских выборах в Казахстане победил Нурсултан Назарбаев

По предварительным данным Центральной избирательной комиссии страны, за Назарбаева проголосовали 97,7 процента граждан, пришедших на избирательные участки. Коммунист Тургун Сыздыков и самовыдвиженец Абельгази Кусаинов набрали 1,6 процента и 0,7 процента голосов соответственно. Итоговая явка составила 95,22 процента. Окончательные результаты голосования станут известны после обработки итоговых протоколов. Согласно законодательству, это должно быть сделано не позднее 3 мая.

Президент Казахстана Нурсултан Назарбаев возглавляет страну с 1991 года. Власти в Казахстане подавили оппозицию и держат под жестким контролем средства массовой информации.

На выборах руководителя Северного Кипра победил лидер оппозиции Мустафа Акынджи

Он получил 60,3% голосов во втором туре голосования. Акынджи обещает как можно скорее возобновить мирный диалог с Республикой Кипр. Переговоры о воссоединении двух частей острова были прерваны в октябре прошлого года из-за споров о нефтедобыче на шельфе.

Президент Республики Кипр Никос Анастасиадис назвал победу Акынджи обнадеживающим событием.

СТАРОНКІ ГІСТОРЫІ

Чаму створана НАТА?

Пасля заканчэння Другой сусветнай вайны над Еўропай навісла новая пагроза – экспансія Савецкага Саюза, які кантраляваў Цэнтральную і Усходнюю Еўропу і не збіраўся на гэтым спыняцца. У 1948 годзе краіны Заходняй Еўропы падпісалі дамоўленасць – Брусельскі акт – па стварэнні Заходнееўрапейскага саюза.

Гэта быў абаронны саюз, у які ўвайшлі Вялікабрытанія, Францыя, Бельгія, Люксембург і Нідэрланды. Галоўнымі прынцыпамі стварэння саюза былі:

– культурнае і эканамічнае аб'яднанне дзеля адбудавання Еўропы,

– узаемная дапамога ад знешняй агрэсіі з боку іншых дзяржаў,

– стварэнне ўмоў для ўзмацнення інтэграцыйных працэсаў.

Хаця гэты саюз сапраўды спрыяў еўрапейскай інтэграцыі, было зразумела, што наўрад ці Еўропа самастойна ў стане супрацьстаяць савецкай агрэсіі. Была патрэбна больш глабальная сіла.

Яшчэ перад стварэннем ЕС Вялікабрытанія вяла перамовы з Канадай і ЗША пра стварэнне адзінага абароннага блока. Гэты працэс быў паскораны ўвядзеннем у 1948 годзе Савецкім Саюзам блакады Заходняга Берліна, якая доўжылася амаль год да мая 1949 года. Блакада магла прывесці да адкрытага супрацьстаяння паміж Захадам і СССР.

Перамовы пра ўмовы саюза з ЗША і Канадай былі засакрэчаны і праводзіліся ў Пентагоне на працягу двух тыдняў. Яны скончыліся падпісаннем Паўночнаатлантычнага дагавора. Першапачаткова яго падпісалі 12 краін. На сённяшні дзень сябрамі арганізацыі з'яўляюцца 28 краін.

Галоўным пунктам дамоўленасці з'яўляецца пункт 5: узброенае нападзенне на адну ці некалькі краін-сябраў НАТА ў Еўропе ці Паўночнай Амерыцы будзе разглядацца як нападзенне на саюз у цэлым, вынікам будзе аказанне сумеснай дапамогі краіне, якая была атакавана.

Павел УСАЎ.

У ІХ

Як змагацца з карупцыяй...

Такая была адна з галоўных тэм Еўрапейскага эканамічнага кангрэса, які днямі завяршыў работу ў польскім горадзе Катавіцы. На ім адзначана, што ў Еўропе вядзецца барацьба з карупцыяй, але яе вынікі не радуюць. Як жа з ёй змагацца? Эксперты заяўляюць, што без удзелу грамадства гэтую хваробу не вылечыць.

Каб быў поспех, кажуць яны, павінна быць атмасфера даверу паміж урадам і бізнесам. У гэтым у Польшчы, як і ў іншых краінах, ёсць цяжкасці, кажуць прадстаўнікі дарадчай фірмы EY. Давер руйнуе карупцыя, асабліва на стыку дзяржаўных і грамадскіх інтарэсаў, кажа прадстаўнік фірмы Мар'юш Віталіс. Сітуацыя пагаршаецца, паколькі работнікі ўстаноў і фірмаў бачаць злоўжыванні ў сваіх структурах, але рэдка рэагуюць. Гэтае маўчанне прыводзіць да пашырэння злоўжыванняў. Паводле дадзеных фундацыі Баторыя, у Польшчы слаба гарантуюцца правы так званых "сігнальшчыкаў" (ад англ. Whistleblower) – асоб, якія паведамляюць пра парушэнні ў структурах, дзе яны працуюць. Фундацыя сабрала прыклады некалькіх такіх асоб. Усе яны прайшлі праз рэпрэсіі, а вінаватых у карупцыі не пакаралі.

Адна з такіх асоб – урач Дарота Зіра, якая не пагадзілася з парушэннямі пры правядзенні тэндараў. "Я не пагаджаюся на такі свет, – кажа яна, – дзе злачынства ўшаноўваецца, дзе людзі нават не саромеюцца таго, што здзяйсняюцца злачынствы, і могуць жыць спакойна. Затое тыя, хто вырашыцца агучыць гэтыя справы, мусяць лічыцца з сур'ёзнымі наступствамі".

Прыклады многіх краін сведчаць пра тое, што грамадскія механізмы супрацьдзеяння карупцыі найбольш паспяховыя. Том Дэвін за Злучаных Штатаў упэўнены: "У грамадстве заўсёды ёсць той, хто мае ўладу, і той, хто ёю злоўжывае. Заўсёды ёсць людзі, якія звяртаюць увагу, паказваюць на зробленыя памылкі. Дзейнасць "сігнальшчыкаў" не новая. Пяцьдзясят год таму ўпершыню ў ЗША былі створаны механізмы абароны такіх асоб дзякуючы першай папраўцы ў амерыканскай Канстытуцыі. Цяпер прававую абарону маюць работнікі дзяржаўнай адміністрацыі, якія выяўляюць злоўжыванні, якія наносяць шкоду грамадскім інтарэсам. З таго часу гэта актыўнасць пашыраецца. Сёння ў ЗША дзейнічае больш за 50 законаў, якія бароняць іх правы. Досвед розных краін свету сведчыць, што празрыстасць ды адкрытасць дзейнічаюць лепш за ўсё".

Сяргей ІВАНОЎ.

СЛЫШАЛИ?

Экономика еврозоны на подъеме

Экономист Якоб Киркегор из вашингтонского Института мировой экономики Петерсона считает прогнозы Международного валютного фонда не совсем верными и порой заниженными. В интервью «Дойче Велле» он поделился своим видением ситуации. По его мнению, экономика еврозоны будет расти более быстрыми темпами.

– Международный валютный фонд (МВФ) сохранил свой прогноз по поводу роста мировой экономики в этом году – 3,5 процента. Прогноз на 2016 год пока составляет 3,8 процента. С точки зрения экономиста, это позитивные новости?

– Если говорить в целом, то такой рост экономики – это относительно хорошая новость. Глобальный экономический рост ниже 4 процентов вряд ли можно назвать особым достижением. Но если мы взглянем на ситуацию внимательно, то станет ясно: рост экономики в промышленно развитых странах на 2,5 процента – это на самом деле отличная новость. Это говорит о том, что дела в США, Японии и Евросоюзе идут совсем не плохо. То, о чем мы на самом деле должны беспокоиться, – это затянувшийся период слабой конъюнктуры в развивающихся странах. В этом году там отмечается рост лишь на 4,3 процента, что намного ниже их реальных возможностей.

– Как страны с переходной экономикой могли бы улучшить ситуацию?

– В этой области многое зависит от Китая и его политики контролируемого торможения экономического роста. Здесь все делается правильно, я не стал бы ничего менять. Другой хороший пример – это Индия, где ожидается рост в 7,5 процента, значительно более быстрый, чем в Китае.

– Рост в еврозоне до сих пор довольно слабый, однако намечается положительная тенденция. Как вы думаете, это начало восстановления экономики?

– Да, мне кажется, что зона евро находится сейчас в циклической фазе довольно сильного подъема. Возможно, что прогнозы МВФ в размере 1,5 процента на этот год и 1,6 процента – на следующий довольно занижены. По моему мнению, в этом году рост составит скорее 1,8 процента, а в следующем я ожидаю экономического роста в 2 процента.

Все это результат сочетания нескольких факторов: цена на нефть упала, денежно-кредитная политика ЦБ способствует росту экономики, евро сильно подешевел. И я не думаю, что Греция тянет вниз всю еврозону. Также я очень сомневаюсь, что Греция выйдет из зоны евро. Кроме того, я не ожидаю, что отношения с Россией негативно скажутся на экономическом росте Европы. Все это хорошие новости. Еврозона развивается намного лучше, чем еще несколько лет назад.

ТРАГЕДИЯ НЕПАЛА

Ночуют под открытым небом

Жители и гости непальской столицы Катманду проводят ночи под открытым небом. Ночь в палатке на улице провел и президент страны **Рам Баран Ядав**, резиденция которого, построенная в XIX веке, получила повреждения. Вокруг – руины домов, разрушенных землетрясением. Только за сутки сейсмологи зарегистрировали 48 повторных толчков, и опасность новых еще очень высока.

Растет число погибших. На вчерашний день оно превысило 3300 человек.

Землетрясение обрушило жилые дома и административные здания, на дорогах образовались трещины и провалы, повреждена взлетно-посадочная полоса столичного аэропорта. Во многих районах нарушена телефонная связь, прервано электроснабжение, не хватает лекарств, воды и продуктов питания.

Стихия сровняла с землей исторические монументы и старинные храмы. В Катманду обрушилась знаменитая башня Дхарахара, входившая в список архитектурного наследия ЮНЕСКО.

По данным Группы ООН по оценке и координации реагирования на чрезвычайные ситуации, от удара стихии в Непале пострадали в общей сложности более 6 миллионов человек.

ПРОИСШЕСТВИЯ

Три месяца в открытом море

Американец Луи Джордан, отправившийся на рыбалку более трех месяцев назад и пропавший в открытом море, неожиданно нашелся живым и здоровым на перевернутой лодке.

37-летний Джордан, отплывший на своей яхте из Конвея (штат Южная Каролина), сказал своей семье, что отправляется на рыбалку. Он обещал им привезти крупную рыбу. Но ночью во время непогоды его лодку «подбросило». Мачта переломилась пополам, а яхта начала наполняться водой.

Семья сообщила, что Луи пропал без вести, однако Служба береговой охраны не смогла найти его. Даже его отец уже не надеялся увидеть сына живым.

66 дней спустя проходящее немецкое судно подобрало его с обломков лодки в 320 км от побережья Северной Каролины.

Медики не обнаружили у него признаков сильного обезвоживания, солнечных ожогов или недоедания. Он был вполне здоров, особенно для человека, питавшегося, как он утверждает, сырой рыбой и дождевой водой.

Правильный настрой

Луи Джордан говорит, что когда он увидел немецкое судно, то не поверил своим глазам.

Тем не менее он знал, что нужно делать. «Я очень медленно стал махать им руками, это сигнал того, что мне нужна помощь», – говорит Джордан.

Журналистам он сказал, что эти два месяца были серьезным испытанием веры: он читал Библию и регулярно молился.

Джордан рассказал, что гораздо больше собственного здоровья его беспокоили его близкие и друзья, ведь они думали, что он погиб.

Профессор Типтон считает, что это весьма типично для выживших.

«Исследования показывают, как важно отношение потерпевшего кораблекрушение к происходящему. Они не сдаются, не теряют надежды. Фокусируются на сиюминутных задачах, например, дожить до вечера, а затем ставят новую задачу. Кто-то фокусируется на семье, позитивные воспоминания очень важны для тех, кто оказался в экстремальной ситуации. Я обратил внимание, что, когда Джордан был спасен, у него состоялся очень эмоциональный разговор с отцом», – отметил профессор Типтон.

Рекордсмены выживания

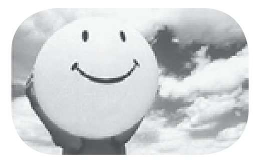
Мексиканец Хосе Сальвадор Альваренга провел 440 дней в Тихом океане. Его нашли на побережье Маршалловых островов, истощенного, в одном нижнем белье.

Пун Лим, китайский моряк, провел 133 дня на спасательном плоту в Атлантическом океане. Это произошло во время Второй мировой войны.

В 2006 году мексиканский охотник на акул Хесус Видана и его команда провели 270 дней, дрейфуя в Тихом океане. Их подобрало тайваньское рыболовное судно недалеко от Маршалловых островов.

Американский искатель приключений Стивен Каллахан провел 76 дней на спасательном плоту в Атлантическом океане, после того как его судно протаранил кит.

ДАСЛЕДАВАННЕ

Беларусы шчаслівейшыя за расіян і палякаў

Апублікаваны трэці штогадовы індэкс шчасця World Happiness, які складаецца Сеткай ААН па рашэннях у галіне ўстойлівага развіцця.

Самымі шчаслівымі людзьмі ў свеце прызнаны жыхары Швейцарыі. Далей у рэйтынгу ідуць Ісландыя, Данія, Нарвегія, Канада, Фінляндыя. На апошніх месцах – Сірыя, Бенін, Руанда, Афганістан, Тога.

Беларусь апынулася на 59-м месцы. Сярод нашых суседзяў шчаслівейшымі за беларусаў аўтары даследавання прызналі толькі жыхароў Літвы (56-е месца). На дзве пазіцыі вышэй за іх апынуўся Казахстан (54-е месца). Крыху далей за Беларусь – Польшча (60-е месца). У Расіі 64-я пазіцыя, у Латвіі – 89-я. Украіна ўвогуле на 111-м месцы: хаця чаго здзіўляцца, краіна ахоплена вайной.

ЗША ў рэйтынгу самых шчаслівых краін свету займаюць 15-е месца, Вялікабрытанія – 21-е, Германія – 26-е.

Падчас складання рэйтынгу эксперты SDSN вывучалі сітуацыю ў 158 краінах. Даследаванне ўлічвае такія фактары, як рэальны ВУП на душу насельніцтва, верагодная працягласць жыцця, узровень карупцыі, сацыяльныя свабоды і іншыя. Даследчыкі абапіраліся на дадзеныя апытанняў, якія праводзіў Амерыканскі інстытут грамадскай думкі Гэлапа.

НУ І НУ!

Праслухаў жонку...

Незвычайную справу расследавалі магілёўскія міліцыянеры.

У аддзел па раскрыцці злачынстваў у сферы высокіх тэхналогій УУС аблвыканкама звярнулася маладая жанчына з заявай на мужа: яна сцвярджала, што рэўнівец незаконна праслухоўвае яе мабільны тэлефон, і патрабавала разабрацца.

Была распачата праверка. [illegible]

...Матэрыялы праверкі накіраваны ў Следчы камітэт для ўзбуджэння крымінальнай справы. У адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам мужу-рэўніўцу пагражае альбо штраф, альбо да двух гадоў пазбаўлення волі.

ПЕРСОНА

Иконописец

25 вопросов художнице, судьбу которой предсказал старец из Жировичского монастыря, а благословил на писание икон сам владыка Филарет

*Когда-то за изготовление предметов религиозного культа в СССР была статья УК, которая предусматривала от 3 до 5 лет лишения свободы. Теперь этого уродливого, несправедливого закона, слава Богу, нет, иконописью занимаются открыто, и не только в монастырях, но и в светских художественных мастерских. Но все-таки этих людей среди нас очень немного, единицы, хотя бы потому, что иконопись, как музыка, требует особенного таланта, своего рода абсолютного слуха, чтобы уметь передавать красками потаенные небесные смыслы. Ведь иконопись не только высокое ремесло, но и своего рода подвижничество, оно требует от человека гораздо большего, чем профессиональные навыки. В старые времена цари и епископы почитали богомазов «паче простых человек», то есть как избранных. Сегодня к сакральному искусству допускаются женщины. Минчанка **Татьяна КОСИКОВА** занимается молитвенным творчеством почти десять лет. Наша встреча состоялась в светлые Пасхальные дни, и разговор коснулся некоторых тайн иконописи, а также современных житейских проблем.*

Досье «Народной Воли»

Татьяна КОСИКОВА родилась в 1971 году в Гомеле. Училась в художественной школе, затем в Минском художественном училище имени Глебова. В 1997 году закончила Академию искусств в Минске. Участвовала в международных и республиканских выставках. С 2007 года и по сей день занимается иконописью. Замужем. Трое детей.

1. – Скажите, Татьяна, женщина-иконописец – это теперь уже не исключение? Церковь давно дала право создавать иконы женщинам?

– Не исключение, по крайней мере последние десять лет. Я думаю, этот процесс начался бы гораздо раньше, но храмы и монастыри при советской власти были в основном закрыты, а в Минске работали всего 5–6 иконописцев. Естественно, мужчин.

2. – Может быть, кто-то еще создавал иконы, но подпольно, не афишируя?

– Думаю, такие люди были всегда.

3. – А кто познакомил с иконописью вас? Кто приобщил, был вашим первым руководителем в этом деле?

– Я начала ходить в храм еще до замужества. [illegible] Андрей, дипломированный художник, писал иконы и меня привел к ним. Конечно, это произошло не сразу, не в одночасье, это не какое-то одноминутное погружение. Сначала работа над иконой казалась мне даже ограничением с творческой точки зрения. И лишь со временем я начала постигать цели, задачи, глубину иконописи.

4. – Кто благословил вас на эту работу?

– Митрополит Филарет. Владыка относился к нам с любовью и пониманием. Но еще за много лет до этого мне предсказали, чем я буду заниматься в жизни. Однажды на пленэрной практике в Жировичах я, студентка Академии искусств, писала пейзаж. Ко мне подошел старец Митрофан, заговорил о том о сем. И потом вдруг неожиданно заключил: «Ну, иконы будешь писать». Я удивилась. Но и запомнила.

5. – А может быть, это не провидение, а своеобразная кодировка? Установка на будущее?

– В церкви нет кодировки. В церкви у человека есть личная свобода, он волен выбирать себе путь. До иконописи я много лет занималась бисерным вышиванием, участвовала в выставках, проиллюстрировала несколько книг. Я окончила отделение станковой живописи в Академии искусств. [illegible] на место. Я теперь не знаю, есть ли вообще желающие учиться на станковом отделении, потому что теперь все массово стремятся на дизайн.

6. – Трудно было от академического рисунка, которому вас учили, перейти к иконе? Профессиональные деформации, наверное, были неизбежны?

– По правде сказать, трудно. Хотя, конечно, навыки пригодились. Но многому пришлось учиться, можно сказать, заново. В иконописи иные задачи, даже технологии другие. Мы в академии, например, не осваивали темперные способы живописи, а только проходили их теоретически в рамках курса истории искусств. Это с одной стороны. С другой стороны, создание иконы – это не только технологии, это другой путь. Прежде всего другой путь.

7. – Скажите, а в вашей работе может быть свой стиль? Или в принципе разрешается, приветствуется?

– Это очень сложно – свой стиль в иконе. Надо иметь огромный опыт, огромный талант и серьезную духовную жизнь, чтобы икона в твоей интерпретации была уникальной и не [illegible]. А такие случаи бывали, когда получалась икона, на которую не хотелось молиться. Вообще, прекрасных образцов иконы на самом деле очень немного. То есть икон, конечно, много, но я говорю о высоких образцах. Потому что Святой Образ передать трудно. Его надо написать так, чтобы человек, когда молится иконе, видел лик Христа, а не иконописца, который его создавал. Хотя рука иконописца все равно будет присутствовать: поставьте рядом четырех мастеров-богомазов – и один и тот же образ будет в четырех интерпретациях. Поневоле. Это трудная задача – спрятать свое «я». Прямо противоположная светскому творчеству. Главная задача иконописца – уйти от самости. От своего характера.

8. – У вас есть любимые сюжеты в иконописи?

– Я люблю праздничные сюжеты.

9. – Как вы думаете, ваш характер очень изменился с тех пор, как вы стали писать иконы?

– Не знаю. Это тяжелый путь... Если человек холерик, он, даже придя в церковь, все равно не станет меланхоликом. Задача человека не характер менять, а бороться со своими грехами. Но строй жизни меняется, когда человек приходит в храм, это точно: появляются четкие приоритеты, четкие задачи.

10. – Вы отвечали себе на вопрос, в чем смысл жизни?

– У человека, который ходит в храм, все определенно: смысл в очищении от грехов, в приготовлении к вечной жизни. Жить, даря любовь и добрые дела.

11. – На пути постижения иконописи у вас были препятствия духовного характера?

– Препятствия всегда есть. Человек проходит духовный путь, и на его пути возникают трудности, которые он должен решить. Если он их сейчас не решает, то потом в течение жизни снова к ним возвращается, через некоторое время такая же проблема снова к тебе приходит, но, может быть, в другой форме.

12. – Вас когда-нибудь посещала мысль о монастыре?

– Нет, никогда. Идти в монастырь, как сказал один старец, должны только те люди, которые не могут жить по-другому. Люди, у которых других вариантов просто нет. А у меня были варианты: я хотела быть матерью, женой. Я очень люблю своих детей. Старшей дочери уже 20, сыну – 17, а самому младшему – 8. Дочка заканчивает колледж искусств, занимается дизайном. У нас все дети рисуют, а младший так еще и очень хорошо лепит. Но старший сын увлекся теперь музыкой, а свое будущее, кажется, вообще связывает с компьютером.

13. – Бывает ли, что священник отказывается освятить икону?

– Ну, если она совсем уж своеобразная... В древности, к слову, иконы вообще не освящали, считалось, что достаточно того, что иконописец подписывает ее «Иисус Христос» – и одним этим он ее уже освятил.

14. – Но икона бывает некрасивой?

– Да, если написана непрофессионально. Тогда ее художественная ценность невысока. Но на святость это не влияет.

15. – Как вы считаете, каждый человек может научиться писать икону?

– Всему можно научиться, если есть минимальные способности и желание. Но – до определенного уровня. Я, например, могу научиться играть на фортепиано. Но вопрос – как? Исполнять «Чижика-пыжика» или Брамса?

16. – А вот скажите, современная икона может мироточить?

– Может, конечно. Мироточение – это же чудо. А чудо может произойти и с современной иконой, и с древней. Конечно, если икона древняя, пробыла в храме несколько столетий, это сказывается на ее образе – ведь в храме происходят таинства покаяния, исповеди, причастия. Вообще, в церкви есть понятие «святыни»: все, что находится в храме, – свято, на всем есть печать Духа Святого, и на современных иконах тоже.

17. – Я читала, что в древние времена иконописцы-монахи жили меньше остальной братии. Почему, как вы думаете?

– В святом процессе иконописи есть элементы вредности чисто физического характера. Мы работаем со свинцовыми белилами, с олифой, в которой есть ядовитый секатит. Лак под золото тоже токсичен. Плюс общее напряжение... Не огород на свежем воздухе вскопать...

18. – Вы собираете старые иконы?

– Нет, не случилось. Дома висят две маленькие иконы работы моего мужа. То есть классический вариант сапожника без сапог.

19. – Какое дерево предпочтительно брать для иконы?

– Раньше считалось, что только липа, но теперь берут сосну, иногда ольху. Главное, чтобы дерево было хорошо просушено, по определенной технологии, чтобы все было грамотно. Для иконы нужна доска не цельная, а сборная. Потому что один кусок дерева – это ненадежно, дерево – подвижный материал, со временем он может изогнуться, поэтому для иконы делают стяжечки: доски собираются по определенной схеме.

20. – А как вы относитесь к специальному составиванию современных икон?

– Мы такими вещами не занимаемся. Я не вижу в этом смысла.

21. – Татьяна, у вас бывают периоды уныния?

– Бывают периоды сильной усталости – от этого может быть и элемент уныния. Когда большая нагрузка, когда хочешь сделать десять дел, а получается только пять, то, соответственно, наступает неудовлетворенность. Но это все переживается.

22. – Мне кажется, ваша благородная работа воспитывает личную скромность и мудрость, верно?

– Хотелось бы думать. Я свою работу очень люблю. Она дает мне душевное равновесие.

23. – Дети ходят вместе с вами в церковь? Ведь случается, что дети вырастают и становятся совершенно отдельным «деревом»?

– У нас сейчас что-то похожее и происходит. Наш 17-летний сын уже полгода как стал этим самым отдельно стоящим деревом. Я надеюсь, что это только период, который пройдет, сын еще сделает окончательный выбор. У нас выжидательная позиция. Я за него молюсь. А что в такой ситуации еще делать родителям? Агрессивное вмешательство ни к чему не приведет. Человек должен встретить Бога в своей жизни сам. Мы привели детей в храм, но если личной встречи с Богом не произойдет, то никто не поможет. Надо ждать спокойно и с любовью. Ты не можешь насильно вложить в душу своего ребенка весь свой жизненный опыт. У каждого свой путь, свои шишки, свои трудности.

24. – Вы помните минуты полного счастья? Они вообще у вас бывали?

– И я вам даже скажу точно, когда бывали. Минуты полного счастья я испытала, когда у меня родился третий ребенок. Я хорошо это запомнила – абсолютное счастье.

25. – Какое на сегодняшний день у вас главное беспокойство?

– О судьбе своих детей. Если думать реально. Судьбы мира меня, конечно, тоже беспокоят... Но не в такой степени.

Елена МОЛОЧКО.

ЗАГАДКІ ГІСТОРЫІ

Дзе крыж Еўфрасінні Полацкай?

Сваю версію месцазнаходжання беларускай святыні карэспандэнту «Народнай Волі» выклаў полацкі краязнаўца-аматар Аляксей Бухавецкі.

Да гэтага часу няма дакладнага адказу на пытанне, дзе знаходзіцца крыж Еўфрасінні Полацкай. Існуе некалькі версій таго, куды магла знікнуць беларуская святыня.

У 1928 годзе беларускія навукоўцы вывезлі крыж з Полацка ў Мінск, а годам пазней – у Магілёў. Лічыцца, што ў першыя дні Вялікай Айчыннай вайны святыня знаходзілася менавіта ў Магілёве. Паводле адных дадзеных, крыж Еўфрасінні Полацкай захоўваўся ў гарадскім гістарычным музеі, паводле іншых – у сейфе абкама партыі. Як абвяшчае адна з версій, з горада рэліквію выкралі немцы і пераправілі на Захад. Але ёсць і іншы пункт гледжання: крыж з Магілёва быў вывезены асабіста першым сакратаром ЦК Кампартыі Беларусі Панцеляймонам Панамарэнкам у Маскву і перададзены Сталіну разам з іншымі гістарычнымі каштоўнасцямі, якія былі сабраны ў музеях Мінска і Магілёва на пачатку вайны. У Расіі след крыжа губляецца.

Пошукамі беларускай святыні многія гады займаліся гісторыкі, журналісты, святары і нават прадстаўнікі КДБ. Але, нягледзячы на шматлікія версіі, сказаць нешта канкрэтнае пра месцазнаходжанне беларускай святыні ніхто не мог. Краязнаўца Аляксей Бухавецкі лічыць што, крыж Святой Еўфрасінні можа знаходзіцца ў Полацку.

– Гэтую гісторыю перад смерцю мне распавяла манашка Вольга (Дарожка), з якой я пазнаёміўся, калі працаваў у Свята-Багаяўленскім кафедральным саборы, – распавядае Аляксей. – *Паводле слоў матушкі Вольгі, паслушніцы полацкага манастыра ў 1929 змаглі абмяняць золата і просты крыж, якія прывезлі з Полацка ў Магілёў, на рэліквію, пасля чаго крыж Еўфрасінні вярнуўся назад у Полацк.*

Больш за 20 гадоў матушка Вольга спявала ў царкоўным хоры і была добра знаёма са старымі манашкамі. У час Вялікай Айчыннай вайны крыж захоўваўся на тэрыторыі Спаса-Еўфрасіннеўскага манастыра. Пасля вайны адна з паслушніц, баючыся, што крыж патрапіць у нядобрыя рукі, схавала яго за ракой Палатой.

Паводле слоў краязнаўцы, у 70-я гады мінулага стагоддзя ў манашкі Вольгі была магчымасць убачыць крыж і пакланіцца яму. Але па стане здароўя жанчына ўжо не магла выходзіць з кватэры.

– Матушка Вольга не ведала канкрэтнага месца знаходжання крыжа, – кажа Аляксей Бухавецкі. – *Але была ўпэўнена, што ён у Полацку.*

ЭКСПЕРТЫЗА

Ці можна ставіцца да гэтай гісторыі сур'ёзна? Ці маглі паслушніцы полацкага манастыра ў 1929 годзе сапраўды абмяняць копію на святыню і ўсе гэтыя гады захоўваць рэліквію ў Полацку? «Народная Воля» вырашыла пракансультавацца па гэтым пытанні са знакамітымі беларускімі гісторыкамі.

Ігар КУЗНЯЦОЎ, кандыдат гістарычных навук:

«Няма ні аднаго дакумента, які пацвярджаў бы, што крыж быў сапраўдным»

– Любую версію, якая існуе, нельга адкідваць. Бывалі выпадкі, калі версія адхілялася, а пасля аказвалася, што яна была правільнай. У дадзеным выпадку трэба разглядаць усе версіі. Адна з іх абвяшчае, што крыж быў вывезены ў Расію з Магілёва падчас эвакуацыі, іншая – што ён сапраўды застаўся.

Я не сустракаў ні аднаго дакумента, які пацвердзіў бы, што ў Магілёве захоўваўся арыгінал. І тое, што там магла знаходзіцца копія, – цалкам верагодна. Трэба працягваць даследаванні і, калі з'явіцца дакладная інфармацыя, зрабіць высновы. Бо можа аказацца, што ў Магілёве сапраўды была копія. Пацвярджэння, што крыж знаходзіцца ў Расіі, да гэтага часу няма. Крыжа няма ў Эрмітажы або іншых музеях. За столькі гадоў ён дзе-небудзь ды з'явіўся б. Гэта наводзіць на думку: а ці трапляў ён у Расію наогул? Знікнуць бясследна ён не мог...

Андрэй КІШТЫМАЎ, кандыдат гістарычных навук:

«Слуцкае Евангелле – адзіная пуцяводная ніць ў пошуку крыжа Еўфрасінні Полацкай»

– Адразу ўзнікае супярэчнасць: напэўна, лягчэй было даставіць крыж да матушкі для глыбокага пакланення, чым яе да крыжа. Гаворка ж не ідзе пра паездку ў Іерусалім, ці не так? З аднаго боку, крыж лёгка перамяшчаецца ў прасторы, а з другога – матушка, як галоўная сведка крыжа, да яго не дайшла...

Гэтую гісторыю можна лічыць версіяй, але на гэтым, думаю, варта і спыніцца. Мы з нябожчыкам Віталём Скалабанам неаднаразова дзяліліся думкамі наконт крыжа Еўфрасінні Полацкай.

Мы былі ўпэўненыя што для прадуктыўнага пошуку крыжа трэба разабрацца, адкуль зноў паўстала Слуцкае Евангелле, згуба якога цесна звязана з крыжом Еўфрасінні Полацкай.

Для даведкі

***Слуцкае Евангелле** – помнік беларускага пісьменства канца XVI стагоддзя. Напісана ў 1582 годзе ў Слуцку для князя Юрыя Юр'евіча Алелькавіча (1559–1586), які ў 1582 перадаў кнігу слуцкаму Свята-Траецкаму манастыру. Там яна і захоўвалася да 1917 года.*

Да канца 1920-х гадоў Евангелле знаходзілася ў фондах Мінскага дзяржаўнага музея, з 1929 года, калі беларускай сталіцай мелі намер зрабіць Магілёў, – у Магілёўскім краязнаўчым музеі, а затым – у пакоі-сейфе будынка Магілёўскага абкама партыі, адкуль кніга знікла на пачатку Вялікай Айчыннай вайны.

Увесь гэты час Евангелле знаходзілася на тэрыторыі Беларусі ў адной сям'і і ў 1990-х гадах было падорана святару мінскай прыхаджанкай у падзяку за адпяванне. Жанчына нават не ўяўляла, якую каштоўнасць мае кніга.

У 2002 годзе Слуцкае Евангелле перададзена ў Беларускі экзархат, захоўваецца ў дамавым храме ў гонар Сабора беларускіх святых.

Як бачым, крыж Еўфрасінні Полацкай і Слуцкае Евангелле сапраўды звязаны дзіўнымі супадзеннямі. Слуцкае Евангелле, як і крыж Еўфрасінні, знаходзілася ў Магілёве з 1929 года. Захоўвалася спачатку ў гарадскім музеі, а потым у будынку Магілёўскага абкама партыі і знікла, як і крыж Еўфрасінні, на пачатку вайны...

Супадзенні?

Можа, крыж Еўфрасінні Полацкай таксама знаходзіцца цяпер у кагосьці на руках і гаспадар рэліквіі нават не ўяўляе, якой каштоўнасцю валодае?..

Раман ВАСЮКОВІЧ.

ТАКОЕ ЖЫЦЦЁ

Пенсіі ветэранаў удвая меншыя за дэпутацкія

Вядома, што ў Беларусі пенсіі ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны значна вышэйшыя, чым звычайныя пенсіі па ўзросце. Нядаўна міністр працы і сацыяльнай абароны Мар'яна Шчоткіна агучыла іх памер. Так, у сярэднім інваліды вайны ў сакавіку-красавіку атрымлівалі 4 млн 836 тысяч рублёў пенсіі. Калі параўнаць гэтую лічбу з сярэдняй пенсіяй па ўзросце, якая складае ўсяго толькі 2 млн 748 тысяч рублёў, то выглядае, што ўлады пра ветэранаў клапоцяцца. Але калі параўнаць пенсіі ветэранаў з пенсіяй дэпутатаў... Нашы народныя абраннікі, адседзеўшы чатырохгадовы тэрмін у "палатцы", атрымліваюць потым пенсію ў памеры 65 працэнтаў ад заробку дзеючых парламентарыяў. Дык вось у сакавіку-красавіку памер дэпутацкай пенсіі крышку не дасягаў 10 мільёнаў рублёў. Ветэранскай пенсіі да такіх вышынь далёка.

Больш за тое, нават аднаразовая матэрыяльная дапамога да 70-годдзя Перамогі для ветэранаў вайны была меншая за дэпутацкую пенсію. 8 мільёнаў атрымалі інваліды і ўдзельнікі Вялікай Айчыннай вайны, па 3,5 мільёна – астатнія катэгорыі ветэранаў і асобы, якія пацярпелі ад наступстваў вайны. І толькі Героям Савецкага Саюза і асобам, якія ўзнагароджаны ордэнамі Славы трох ступеняў, нашы ўлады падарылі да свята па 10 мільёнаў дапамогі.

Вольга ГРЫНЯВІЦКАЯ.

ФОТАФАКТ

Як Скот Роланд ачышчаў Іслач...

Днямі па ініцыятыве турыстычнага прадпрыемства «Зялёная каманда», якое займаецца папулярызацыяй актыўных відаў адпачынку ў Беларусі, адбыўся чарговы экалагічны сплаў па рацэ Іслач. Асноўная мэта мерапрыемства – ачыстка вярхоўя ўнікальнай ракі ад смецця.

Цікавай асаблівасцю сёлетняй акцыі стаў удзел у ёй валанцёраў з амбасады ЗША ў Мінску на чале з Часовым Паверанным у Справах Злучаных Штатаў Амерыкі ў Рэспубліцы Беларусь **Скотам Роландам.**

У выніку шасцігадзіннага сплаву было ачышчана ад смецця каля сямі кіламетраў вярхоўя ракі Іслач, у суме сабрана больш за тону смецця, уключаючы рэшткі затопленага аўтамабіля.

ПАМЯЦЬ

Апошнія восем дзён

Незабыўны май 1945-га, 4-ы Украінскі фронт...

...1 мая я атрымаў загад са сваім узводам іжынернай разведкі праверыць на наяўнасць мін і фугасаў тэрыторыю буйнога завода на ўскрайку Мараўскай Астравы.

Тады мы за дзень знайшлі і абясшкодзілі тры фугасы з гадзіннікавымі ўзрывацелямі, да выбуху якіх заставалася ад трох да шасці гадзін. Закончылі сваю справу і вырашылі крыху пазнаёміцца з горадам, які цалкам захаваўся. Цікава, бо ўсё навокал не так, як у маім горадзе, дзе я жыў да вайны. Будынкі каменныя, дахі чарапіцай крытыя, ходнікі з фігурных каменных плітак. А агароджы – дык я такія бачыў толькі ў кіно: ніз выкладзены з камення, а верх з металёвай сеткі. Захацелася нам паглядзець: а што там, усярэдзіне гэтых будынкаў, дзе буржуі жывуць? Бо не могуць жа простыя працоўныя ў такіх маёнтках жыць.

Зайшлі ў двор бліжэйшага, бо яны ўсе аднолькавыя былі. Выйшаў гаспадар, прывітаўся. Папрасілі ў яго папіць вады. Ён хутка вярнуўся са збанам і глінянымі піўнымі куфлямі, незвычайна лёгкімі. Я зрабіў глыток і зразумеў, што гэта маладое вінаграднае віно, прыемнае на смак, з кіслінкай.

Падзякавалі мы, і я папрасіў дазволу зайсці паглядзець: як там у іх усярэдзіне? Гаспадар адчыніў дзверы і запрасіў нас. Мы ўбачылі шырокі светлы калідор і спыніліся, бо было неяк няёмка ў салдацкіх ботах ступіць на бліскучы паркет. Аднак не да твару пераможцам разгубленасць паказваць берад буржуем. Пайшлі далей. Пакояў і не пералічыць, як мне здалося. А гаспадар тлумачыць, што да чаго. А мне ад яго тлумачэнняў хацелася сказаць яму ўсё, што я пра яго і такіх, як ён, думаю. Гэта ж трэба: у хлопчыкаў свой пакой, у дзяўчынак свой, у гаспадара з жонкай свой, ды яшчэ агульны вялікі асобна і пакой, дзе яны абедаюць!.. Грубкі ў пакоях не крэйдай пабеленыя, як у нас, а каляровай кафляй з малюнкамі абкладзеныя. А ў самым вялікім пакоі канапы і грубачка без дзверак. Здагадаўся я, што гэта камін.

Пытанняў ніякіх не задаём, каб не здагадаўся гэты буржуй, што ўсё гэта нас вельмі ўразіла, бо нічога такога ў нас і блізка няма. "Буржуі-дармаеды, як жывуць за кошт працоўных!" – непрыязна падумаў я, гледзячы на гаспадара. А ён раптам і кажа:

– Таважыш падпаручнік, я крыху ведаю рускі мова, бо я сам поляк, але не так добжэ. Буду сказаць ад увесь сэрца дзякуй вам, што не далі зруйнаваць място наша швабам. Мое вам пралетарскае работнічае дзякуй! – і давай трэсці дзвюма рукамі маю руку.

У мяне ад здзіўлення ледзь сківіца не адвалілася. Але ж нічога не зробіш, трымаю руку і трасу разам з ім. І каб неяк выйсці з непрыемнага становішча, пытаюся:

– А кім вы працуеце?

– Гурнік я... па-руску як гэта, калі з-пад зем'я венгль вымаць? – і паказвае пальцам у падлогу.

– Дык вы шахцёрам працуеце? – здзівіўся я.

– Так, так – шахцёр! – узрадаваўся гаспадар.

– І што, гэты дом ваш?

– Так, гэта моя ўласнасць! – з гонарам адказаў ён.

– Гэта ж колькі трэба грошай, каб звычайны шахцёр змог купіць такі дом?

– О, пане падпаручніку, я разумею! Я юж двадзесце лят працую, і мне гурнічны камітэт дапамог. Тэраз вшэхны пенёндзы сплочыны, і гэта ўсё маё!

– А ў астатніх дамах таксама звычайныя гурнікі жывуць? – спытаў я, усё яшчэ спадзеючыся падлавіць гаспадара на хлусні.

– Так, так, ту ест уліца гурнічна!

Шчыра кажучы, дык я не паверыў ніводнаму ягонаму слову. Каб у звычайнага шахцёра – і гэтакія харомы? Не трэба нас дурыць! Мы добра ведаем, як жывуць шахцёры ў нас, дзе ўлада належыць працоўным, а тут жа капіталісты-крывасмокі, якія на рабочых гарбах сабе багацце нажываюць. Але яму нічога не сказаў, зрабіў выгляд, што паверыў. А сам вырашыў, што на першых палітзанятках раскажу салдатам, як буржуі маскіруюцца пад шахцёраў. Але абставіны склаліся так, што было не да палітзаняткаў.

Ноччу мяне тэрмінова выклікалі ў штаб батальёна. Здзівіўся я, убачыўшы сярод штабных афіцэраў чэшскіх афіцэраў-танкістаў.

Праз паўгадзіны мы перазнаёміліся і разумелі адзін аднаго без перакладчыка. Вось што значыць – славяне! Сабралі нас разам з нагоды сумесных баявых дзеянняў. Мы павінны былі суправаджаць у прарыў танкі 1-й Чэхаславацкай танкавай брыгады. Мой узвод інжынернай разведкі прыдаваўся перадавой танкавай роце.

На наступны дзень танкі ўвялі ў прарыў абароны немцаў, і мы пайшлі развіваць поспех. У гэтыя майскія дні я ўпершыню ўбачыў, як гараць танкі. На чацвёрты дзень была падбіта трыццацьчацвёрка, на якой сядзеў я. Першым снарадам перабіла гусеніцу, і танк закруціўся на месцы. Я саскочыў з небяспечнай мішэні, якой цяпер стаў танк, і выратаваўся, бо чарговы снарад ударыў у маторны адсек, і танк ператварыўся ў палаючы факел. Праз хвіліну каля мяне на імгненне прыпыніўся іншы танк, я ўскочыў на браню, і, грукаючы гусеніцамі па адпаліраванай брусчатцы, трыццацьчацвёрка на максімальнай хуткасці памчалася ўперад.

Нямецкая заслона знішчана, і цяпер без адзінага стрэлу імчым уперад. 3 мая з ходу ўварваліся ў пагранічны з Польшчай горад Цешын і атрымалі загад павярнуць на паўднёвы захад у напрамку горада Оламоўца.

Праз чатыры дні, раніцай 8 мая, спыніліся на гарадской плошчы Оламоўца. Такую каманду атрымалі па рацыі.

Не паспелі яшчэ як след агледзецца, а плошчу пачалі запаўняць жыхары горада з кветкамі ў руках. Кідаюць на танкі кветкі і хорам скандзіруюць: "Наздар Руда Армада!", "Наздар Чэскаславенска Армада!".

Неўзабаве ўся плошча запоўнілася радасным натоўпам. І калі б быў дадзены загад рушыць уперад, дык не так проста было б яго выканаць.

Прыкладна праз гадзіну падышлі апошнія танкі брыгады, а загаду ісці ўперад няма. Сядзім на танках, нікуды не адыходзім. Зверху ўсё добра бачна. Дзіўна толькі: ніякай страляніны не чуваць, навокал цывільныя, усе радасна-ўзбуджаныя, як быццам на святочны фэст прыйшлі.

І раптам з дальняга канца плошчы пакацілася хваля галасоў і выбухі шматгалосага "Ур-ра!", "Наздар!". Гляджу ў той бок, адкуль накочваецца гэтая радасная хваля чалавечых галасоў, і бачу: ці то едзе, ці на руках яго нясуць, а набліжаецца вельмі павольна да нас штабны "Віліс", а ў ім стаяць тры нашы афіцэры. Яны ўзмахваюць рукамі і штосьці гавораць, а ў адказ з натоўпу радаснае "Ур-ра!", "Наздар!". Не магу зразумець, што адбываецца, чаму такая ўзбуджанасць. І толькі калі "Віліс" апынуўся побач з танкам, на якім я сядзеў, я пачуў, што казаў падпалкоўнік:

– Перамога! Фашысцкая Германія капітулявала! Ура!

Цяпер ужо і мы радасна падхапілі: "Ур-ра!" Да яго далучылася "Наздар!", злілося ў адзін магутны вокліч і шырокай хваляй пакацілася над плошчай, над дахамі будынкаў. Мы кінуліся абдымаць адзін аднаго. Нас імгненна ап'яніла пачутае, такое доўгачаканае, яшчэ ўчора, гадзіну таму прывідна-далёкае слова – Перамога.

Да нас цягнуліся рукі шчаслівых жыхароў горада, каб пацісне нашы. Іх – гэтых рук – рабілася ўсё болей і болей. І вось ужо мяне сцягнулі з танка, ціскаючы ў шчырых абдымках.

Не паспеў я аслабаніцца, каб перавесці дух, як апынуўся ў паветры. Мяне пад суправаджэнне шматгалосага "Наздар!", як мячык, падкідвалі дзясяткі рук, лавілі і зноў падкідвалі, не звяртаючы аніякай увагі на маё "Годзе!". Побач узляталі ў паветра мае таварышы.

А потым на плошчы з'явіліся прадстаўнікі мэрыі з нацыянальнымі сцягамі і, размахваючы імі, штосьці казалі гараджанам. І людзі пачалі аслабаняць паласу ўздоўж плошчы, а над галовамі паплылі сталы ножкамі дагары. Іх передавалі з рук у рукі і адразу ж, як толькі яны даходзілі да свабоднага месца, ставілі ў адзін доўгі шыхт. Жанчыны накрывалі сталы белымі абрусамі, і на іх, як па ўзмаху чароўнай палачкі, з'яўляліся збаны з півам, бутэлькі з віном, розная ежа і кветкі, кветкі, кветкі...

А зранку па трывозе танкі на максімальнай хуткасці рванулся ўперад, каб адсекчы шляхі адыходу фашысцкай групоўцы генерала Шэрнера, які адмовіўся прызнаць капітуляцыю і скласці зброю.

Фелікс ШКІРМАНКОЎ, камандзір узвода інжынернай разведкі 113-га Станіслаўскага ордэнаў Багдана Хмяльніцкага і Чырвонай Зоркі інжынерна-сапёрнага батальёна.

ДЭМАРШ

"Ваша гульня скончана..."

Змест адной з расцяжак, якую ў мінулую нядзелю трымалі маладзёжныя актывісты на месцы збору ўдзельнікаў "Чарнобыльскага Шляху", выклікаў цікавасць ці не большую, чым само мерапрыемства. На расцяжцы былі пералічаны апазіцыйныя партыі і рухі, а зверху – надпісы па-беларуску і па-англійску: "Ваша гульня скончана", "Game over".

Дэмарш на апазіцыйнай акцыі?!

На адрас актывістаў у сацыяльных сетках пасыпаліся як папрокі, так і словы падтрымкі, прычым апошніх аказалася большасць.

Плакат на плошчы трымаў актывіст зарэгістраванага ў Чэхіі "Маладога фронту" **Мікола ДЗЕМІДЗЕНКА**. Ён патлумачыў сваю пазіцыю:

– Гэта канстатацыя факта адносна стану дэмакратычнай апазіцыі ў Беларусі. Мы і на свой адрас прымаем папрокі ў тым, што нас саміх асабліва не бачна. Гэта праўда: сёння Маладога фронту" фактычна не існуе. І старэйшыя нашы калегі не зрабілі нічога дзеля таго, каб захаваць маладзёжны рух. У той час, калі былі беспрэцэдэнтныя рэпрэсіі супраць актывістаў і ў Мінску, і ў рэгіёнах, старэйшыя нашы калегі хадзілі па прыёмах і не турбаваліся наконт лёсу маладзёжных арганізацый. Мне не зразумела, чаму ў іх такая слабая сітуацыя ў партыях. Яны ж не "сядзелі" столькі, колькі "сядзела" моладзь, яны не сутыкаліся з такім супрацьдзеяннем рэжыму, з якім сутыкаўся той жа "Малады фронт". Але мы сёння з імі маем аднолькавы каэфіцыент карыснага дзеяння. Больш за тое, сёння гэтыя людзі (якіх набярэцца не больш за дзвесце чалавек) свае амбіцыі ставяць вышэй за агульную справу. Яны не гатовы падтрымліваць дэмакратычныя каштоўнасці. І, натуральна, мы проста не маглі больш маўчаць.

У дадзеным выпадку мы мелі на ўвазе ўсе вядучыя апазіцыйныя партыі і рухі. Чаму няма хрысціянскіх дэмакратаў? Асабіста маё меркаванне: БХД (камітэт па стварэнні партыі Беларуская хрысціянская дэмакратыя) таксама спрычынілася да гэтага каламбура. Але іх сябры хаця б ездзілі па рэгіёнах, у іх рэальна ёсць людзі, яны анансуюць з'езд на чэрвень і заяўляюць, што ў іх ёсць тысяча чалавек для рэгістрацыі партыі, і не хлусяць. У той жа час Партыя БНФ ледзь сабрала на з'езд 90 чалавек, з якіх палова – прадстаўнікі таго ж руху "За Свабоду" і сябры некалькіх іншых арганізацый.

Сітуацыю трэба тэрмінова выпраўляць. Бо што такое сённяшняя фармальная апазіцыя? Для большасці гэта праект, які можа заўтра скончыцца, і тады гэтыя людзі перацякуць у іншы праект, у якім будзе больш грошай. Так было не адзін раз. Праблема палягае ў тым, што іх усё задавальняе. У іх няма такой задачы, якая павінна быць у нармальнай апазіцыі – прыход да ўлады. Гэта ўжо настолькі відавочна, што ўжо ніхто асабліва і не хавае. Возьмем апошні "Чарнобыльскі Шлях"... На акцыі, якая раз на год адбываецца, збіраліся прыняць рэзалюцыю, але... забылі дома мегафон. Ну што тут скажаш?!

Мы думалі, што сваёй расцяжкай зробім, так бы мовіць, правакацыю, але арганізатары "Чарнобыльскага Шляху" аказаліся яшчэ "круцейшымі" – сабраць 300 чалавек на дазволеную акцыю!.. А потым абмяркоўваць не правал адной з нешматлікіх акцый апазіцыі, а тое, што трэба плаціць міліцыі за ахову парадку.

Пра які давер да апазіцыі можна гаварыць, калі той жа Уладзімір Някляеў – адзін з самых вядомых і аўтарытэтных лідараў у апазіцыі – мог бы пайсці на выбары, але яго паплечнікі яго "злілі". (Дарэчы, прыхільнікамі Някляева маладафронтаўцы не былі, але відавочнага ж не абвергнеш.) Ці гэта не разбуральная тактыка?.. Адэкватныя людзі зразумелі б, што персона Някляева ўжо вядома грамадству і ў яго былі б шанцы, але...

Да мяне падыходзяць людзі і запытваюць: "Чаму Някляеў сышоў?" І я нават не магу патлумачыць, бо гэта проста нейкія ўнутраныя гульні. У яго ж і вядомасць большая, і пазнавальнасць. І лагічна, каб адзіным кандыдатам ад апазіцыі быў Някляеў. Але высвятляецца, што іншым палітычным лідарам гэта не патрэбна.

Мы бачым адзінае выйсце – у палітычных партый павінна змяніцца кіраўніцтва.

Вось вам свежы прыклад: мы, моладзь розных арганізацый, рыхтаваліся, размаўлялі, абдумвалі, як выкарыстаць сітуацыю. Выпрацавалі дзесяць сваіх прапаноў... І што? Нікога гэта не зацікавіла. Нікога!!!

І так заўсёды. І людзі ўжо нікому не вераць – ні ўладзе, ні апазіцыі. У апазіцыйных палітыкаў няма ніякай падтрымкі. Бо што яны здолелі зрабіць? За некалькі гадоў сабралі 50 тысяч подпісаў за "Народны рэферэндум"? Гэта вынік актыўнай працы?! Ды Зміцер Дашкевіч адзін у пераходзе за два месяцы сабраў 20 тысяч подпісаў у падтрымку беларускай мовы!

Паўтаруся, мы прымаем папрокі і на свой адрас. Таму пачнём з сябе – будзем тэрмінова аднаўляць сваю арганізацыю. А тое, што ніводзін з партыйцаў не кінуўся бараніць сваю партыю, убачыўшы наша часткова правакацыйнае, але ў той жа час і праўдзівае папярэджанне пра тое, што гульня тытульнай апазіцыі скончана, нас вельмі засмучае. Напэўна, ім усё роўна...

Любоў ЛУНЁВА.

ПА-ЗА ГУЛЬНЁЙ

Не прырасла...

Расійская біятланістка Анастасія Каліна пакінула зборную Беларусі.

Нагадаем, што пскоўская спартсменка выступала за расійскую маладзёжную каманду, але ў 2013 годзе пераехала ў Беларусь. Тады Каліна тлумачыла, што ў расійскай камандзе ёй адводзяцца другія ролі і да таго ж яна выходзіць замуж за беларуса. А беларускія спартыўныя чыноўнікі вырашылі ўмацаваць жаночую каманду за кошт, на іх погляд, перспектыўнай расіянкі.

"Навошта нам чужыя спартсмены? – задавалася з гэтай нагоды пытаннем два гады таму "Народная Воля". – *Каліна – зорка сусветнага ўзроўню? У нас няма сваіх маладых і перспектыўных, каму трэба адкрываць дарогу ў будучыню? І калі няма, то навошта тады наогул у краіне працуюць цэлыя біятлонныя школы і структуры? Так жа прасцей – пераманіць да сябе падрыхтаваных ужо спартсменаў. Грошы і час на іх падрыхтоўку траціць не трэба. Прыйдзецца, безумоўна, раскашэліцца на кватэру, заробак і іншыя выдаткі, але пры ўдалым збегу абставін усё акупіцца..."*

Як мы і прагназавалі, за час выступлення ў зборнай Беларусі Анастасія Каліна нічога асаблівага не паказала. А зараз стала вядома, што расіянка наогул вяртаецца дадому.

Як паведамляюць расійскія СМІ, кантракт спартсменкі са зборнай Беларусі скасаваны. Гэтыя звесткі пацвярджаюцца і тым, што на афіцыйным сайце Беларускай федэрацыі біятлона ў асноўным складзе нацыянальнай каманды імя Анастасіі Каліны больш не значыцца.

Тым часам пскоўская група Pro Sport праінфармавала, што Каліна паспрабуе прабіцца з сезона-2015/2016 у склад расійскай зборнай. Поспехаў...

Алесь СІВЫ.

СКАНДАЛ

Беларускага хакеіста дыскваліфікавалі за допінг

Міхаіл Стэфановіч дыскваліфікаваны на 2 гады.

Такое рашэнне прынята Расійскае антыдопінгавае агенцтва на падставе рашэння Дысцыплінарнага антыдопінгавага камітэта. Спартсмена пакаралі за парушэнне антыдопінгавых правілаў, ён адхілены ад матчаў на прафесійным узроўні на 2 гады. Пры гэтым тэрмін дыскваліфікацыі адлічваецца з 10 лістапада 2014 года.

Нагадаем, у мінулым годзе з'явіліся звесткі, што Стэфановіч, які гуляў за пензенскі «Дызель», часова адхілены ад удзелу ў навучальна-трэніровачных зборах і спаборніцтвах. У яго знайшлі забароненае рэчыва ў пробе «А», узятай 26 кастрычніка 2014 года на чэмпіянаце Усерасійскай хакейнай лігі.

За сваю кар'еру 25-гадовы хакеіст выступаў за «Гомель», канадскі «Квебек Рэмпартс», мінскае «Дынама», тальяцінскую «Ладу», нефцекамскі «Тарос». За зборную Беларусі Міхаіл Стэфановіч выступаў на двух чэмпіянатах свету – ў 2009-м і 2010 гадах.

Дарэчы, зусім нядаўна (6 сакавіка) закончылася двухгадовая дыскваліфікацыя яшчэ аднаго беларускага хакеіста – Андрэя Міхалёва. Допінг-проба, узятая ў спартсмена 8 лютага 2013 года падчас выступлення за зборную Беларусі на кваліфікацыйным этапе Алімпіяды, дала станоўчы вынік.

Як бачым: плюс Міхалёў, мінус Стэфановіч...

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

МАЙЦЕ НА ЎВАЗЕ

З 1 мая пенсіянеры будуць ездзіць за паўцаны

З пачаткам дачнага сезона, як і ў папярэднія гады, Беларуская чыгунка ўводзіць для пенсіянераў 50-працэнтную зніжку на праезд.

Як паведамляе прэс-цэнтр Беларускай чыгункі, з 1 мая па 30 верасня, «у перыяд сезонных сельскагаспадарчых работ», такая зніжка будзе дзейнічаць пры праездзе ў цягніках рэгіянальных ліній эканом-класа.

Права на зніжку, тлумачыць ведамства, маюць грамадзяне, якія дасягнулі пенсіённага ўзросту (мужчыны – 60 гадоў, жанчыны – 55 гадоў).

У электрацягніках рэгіянальных ліній бізнес-класа (з нумараванымі месцамі) і цягніках гарадскіх ліній прадастаўленне 50-працэнтнай зніжкі не прадугледжана. Каб набыць квіток са зніжкай, пасажырам трэба прад'яўляць касірам **арыгіналы** пенсіённых пасведчанняў, нагадвае прэс-цэнтр БЧ.

НА ЗАМЕТКУ

Май, труд, дача...

Май идет – работ невпроворот! Это самый напряженный месяц у садоводов. Участок надо подготовить к высадке семян и рассады. Что важно помнить: в мае возможны заморозки, которые сменяют теплые, а порой и жаркие дни. Поэтому не стоит спешить с высадкой теплолюбивых культур в открытый грунт.

Лунный посевной календарь садовода и огородника с рекомендациями на 1–18 мая 2015 года с указанием положений Луны в знаках зодиака, фаз Луны.

Дата	Луна в знаке зодиака	Фаза Луны	Рекомендуемые работы в саду и огороде
1 мая 2015 года	Луна в Весах	Растущая Луна	Рекомендуется посадка косточковых фруктовых деревьев, стручковых культур (гороха, фасоли, спаржи, чечевицы), а также всех цветов
2 мая 2015 года	Луна в Весах	Растущая Луна	Рекомендуется посадка косточковых фруктовых деревьев, стручковых культур (гороха, фасоли, спаржи, чечевицы), а также всех цветов
3 мая 2015 года	Луна в Скорпионе 04.47	Растущая Луна	Рекомендуется посадка большинства культур: капусты, помидоров, огурцов, перца, тыквы. Эффективны подрезка деревьев и ягодных кустов, внесение удобрений, полив, уничтожение вредителей, вспашка и рыхление почвы
4 мая 2015 года	Луна в Скорпионе	Полнолуние 06.42	Не рекомендуются посевы и посадки. Эффективны прививка, внесение удобрений, полив, уничтожение вредителей, вспашка и рыхление почвы
5 мая 2015 года	Луна в Стрельце 14.12	Убывающая Луна	Рекомендуется быть осторожнее при любых садово-огородных работах. Культивация, прополка, уничтожение вредителей
6 мая 2015 года	Луна в Стрельце	Убывающая Луна	Рекомендуется быть осторожнее при любых садово-огородных работах. Культивация, прополка, уничтожение вредителей
7 мая 2015 года	Луна в Козероге 21.16	Убывающая Луна	Не рекомендуется пересадка цветов. Время благоприятно для посадки картофеля, редиса, репы. Рыхление, внесение удобрений, прививка деревьев
8 мая 2015 года	Луна в Козероге	Убывающая Луна	Не рекомендуется пересадка цветов. Время благоприятно для посадки картофеля, редиса, брюквы, репы. Рыхление, внесение удобрений, прививка деревьев
9 мая 2015 года	Луна в Козероге	Убывающая Луна	Не рекомендуется пересадка цветов. Время благоприятно для посадки картофеля, редиса, брюквы, репы. Рыхление, внесение удобрений, прививка деревьев
10 мая 2015 года	Луна в Водолее 02.22	Убывающая Луна	Не рекомендуются посевы и посадки. Рекомендуется проводить опрыскивание и окуривание, подстригание деревьев и кустов, прополку
11 мая 2015 года	Луна в Водолее	Последняя четверть 13.36	Не рекомендуются посевы и посадки. Рекомендуется проводить опрыскивание и окуривание, подстригание деревьев и кустов, прополку
12 мая 2015 года	Луна в Рыбах 05.53	Убывающая Луна	Рекомендуются посадки сельдерея, редиса, луковичных, высадка рассады в грунт, подрезка и прививка деревьев и ягодных кустов. Отличное время для культивации, полива и внесения удобрений
13 мая 2015 года	Луна в Рыбах	Убывающая Луна	Рекомендуются посадки сельдерея, редиса, луковичных, высадка рассады в грунт, подрезка и прививка деревьев и ягодных кустов. Отличное время для культивации, полива и внесения удобрений
14 мая 2015 года	Луна в Овне 08.13	Убывающая Луна	Не рекомендуются посевы и посадки. Рекомендуется подготовка почвы под посев, уничтожение вредителей, прополка и мульчирование
15 мая 2015 года	Луна в Овне	Убывающая Луна	Не рекомендуются посевы и посадки. Рекомендуется подготовка почвы под посев, уничтожение вредителей, прополка и мульчирование
16 мая 2015 года	Луна в Тельце 10.02	Убывающая Луна	Рекомендуется посадка всех корнеплодов, клубневых и луковичных культур. Подстригание деревьев и кустарников
17 мая 2015 года	Луна в Тельце	Убывающая Луна	Рекомендуется посадка всех корнеплодов, клубневых и луковичных культур. Подстригание деревьев и кустарников

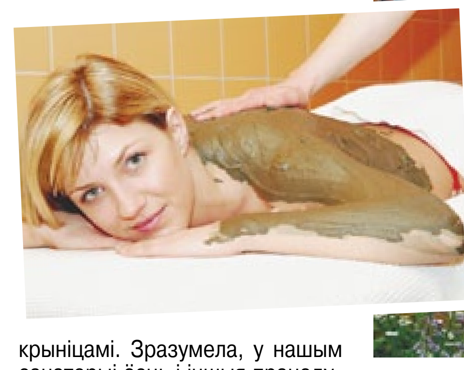
У сувязі з 1 Мая наступны нумар "Народнай Волі" выйдзе ў аўторак 5 мая.

АДПАЧЫНАК

«Беларусаў ва Украіне любяць і заўжды чакаюць!»

Адным з улюбёных маршрутаў беларусаў для адпачынку была і застаецца суседняя Украіна. Але апошнім часам у першую чаргу з-за тэлепрапаганды расійскіх каналаў у многіх з нас узнікае перасцярога: ці варта ехаць у краіну-суседку, наколькі гэта небяспечна? Днямі ў Амбасадзе Украіны ў Беларусі прайшла сустрэча прадстаўнікоў украінскіх курортаў з айчыннымі журналістамі. Наколькі адпавядае рэчаіснасці сцвярджэнне, што адпачываць ва Украіне бяспечна? Як у Заходняй Украіне насамарэч ставяцца да рускамоўных беларусаў? Ці дорага сёлета адпачыць на Азоўскім моры ці ў Карпатах? Вось што на гэты конт распавялі самі ўкраінцы...

Трускавец – вечная крыніца здароўя

За савецкім часам гэты невялічкі горад-курорт у Заходняй Украіне славіўся на ўсю "1/6 частку сушы". Атрымаць пуцёўку ў адзін з трускавецкіх санаторыяў было складана і прэстыжна адначасова. Усе ведалі: тут можна не толькі адпачыць, але і набрацца здароўя – вада з трускавецкіх свідравін і дагэтуль лічыцца вечнай крыніцай здароўя.

Але ў часы СССР трапіць на аздараўленне ў Трускавец ўдавалася далёка не ўсім ахвочым. Магутнасці курорта былі абмежаваны – трускавецкія санаторыі маглі размясціць каля 20.000 турыстаў.

Пасля таго, як Украіна стала незалежнай, Трускавец атрымаў другое дыханне, у першую чаргу за кошт прыходу сюды прыватнага капіталу.

Зараз у Трускаўцы шырокі выбар санаторыяў і гатэляў, што называецца, на любы густ і ўзровень фінансавых магчымасцяў.

Пра гэта "Народнай Волі" распавёў супрацоўнік аддзела браніравання гатэльна-курортнага комплексу "Карпаты" ў Трускаўцы **Алег Рэга**.

– Я вас, можа быць, шакірую, але, напрыклад, аднамесны нумар можна забраніраваць за смешныя грошы – 8–10 долараў з чалавека ў суткі. Гэта будзе светлы і чысты нумар з усімі зручнасцямі. Калі замаўляць адпачынак адразу з лячэннем, то гэта можа каштаваць ад 25 долараў у суткі разам з харчаваннем. Увогуле, цэнавая палітыка ў нашым гатэльным комплексе вельмі гнуткая. Кошты на паслугі і лячэнне засталіся на ўзроўні мінулага года, а недзе нават і зменшыліся ў сувязі з дэвальвацыяй нацыянальнай валюты ва Украіне. Беларусам, якія, як правіла, выязджаюць за мяжу, маючы долары ці еўра, адпачываць у нас стала яшчэ больш выгадна.

– Ці павінен турыст да прыезду да вас самастойна звярнуцца ў паліклініку па месцы жыхарства, каб, умоўна кажучы, ведаць, ад чаго лячыцца?

– У ідэале, канечне, было б добра, каб у турыста была з сабой выпіска з медыцынскай карты. Але, калі гэтых дакументаў у чалавека з сабой няма, абследаванне можна прайсці на месцы.

– Якія медыцынскія паслугі можна атрымаць у "Карпатах"?

– У нашым гатэльна-курортным цэнтры працуюць высакакласныя дактары розных профіляў. У нас лечаць цукровы дыябет, гастрыт, хранічны гепатыт, хваробы мужчынскай палавой сістэмы, панкрэатыт. Акрамя лячэння чалавек можа атрымаць кансультацыі вузкіх спецыялістаў. У ліку лячэбных працэдур на першым месцы разнастайныя мінеральныя ванны, бо ва ўсе часы Трускавец славіўся менавіта сваімі мінеральнымі крыніцамі. Зразумела, у нашым санаторыі ёсць і іншыя працэдуры – фізіятэрапія, фітатэрапія, інгаляцыі... Усяго не пералічыш, спектр паслуг даволі шырокі. І да кожнага з адпачывальнікаў – індывідуальны падыход.

– Алег Любаміравіч, не магу не запытацца пра небяспеку для турыстаў. Наколькі адпавядаюць рэчаіснасці чуткі пра прыгнёт рускамоўных людзей на тэрыторыі Львоўшчыны?

– Насамрэч праблема нацыяналізму, прыгнёту рускамоўных надуманая: што ў Львове, што ў Трускаўцы ніякіх міжнацыянальных канфліктаў не існуе. Калі б я не паглядзеў, знаходзячыся ў Мінску, расійскія тэлеканалы, то і не ведаў бы, што ва Украіне ўсё настолькі "дрэнна". Ніякай праблемы міжнацыянальных зносін, прыгнёту рускамоўнага насельніцтва не было на захадзе Украіны і няма. Працуюць рускамоўныя школы, выдаюцца рускамоўныя газеты. Ды пра што казаць: нават прэзідэнт Украіны Пётр Парашэнка, які валодае акрамя дзяржаўнай яшчэ і рускай мовай, вольна яе выкарыстоўвае. Так што прыязджайце, беларусаў – і беларускамоўных, і рускамоўных – ва Украіне любяць і заўжды чакаюць.

Лепш за горы можа быць толькі мора

Беларусам, якія аддаюць перавагу пляжнаму адпачынку, таксама прамая дарога ва Украіну. У гэтым упэўнена начальнік інфармацыйнай службы курорта Кірылаўка, што на Азоўскім моры, **Наталля Полубаярынава.**

– Кірылаўка – гэта папулярны курорт на Азоўскім моры ў Запарожскай вобласці, – гаворыць Наталля. – Ён арыентаваны на пляжны сямейны адпачынак з дзецьмі. У сезоне-2015 у Кірылаўцы функцыянуе каля 300 баз адпачынку, гатэляў, пансіянатаў і гасцявых домікаў у прыватным сектары. У нас таксама кошты на арэнду жылля засталіся на мінулагоднім узроўні.

– Якія яны?

– Самыя розныя. Ад "эканом-класа" – ад 4 долараў з чалавека ў суткі – да больш дарагога – 40 долараў у суткі.

Што да відавочных плюсоў Кірылаўкі, дык адзначу, што курорт знаходзіцца далёка ад прамысловых прадпрыемстваў. Населены пункт акружаны ліманамі, выпарэнні якіх выконваюць ролю атмасфернага бар'ера, фарміруючы своеасаблівы экалагічны аазіс.

– Чым славіцца ваш курорт?

– Кірылаўка вядомая сваім лячэбным кліматам. За кошт таго, што населены пункт стаіць на беразе Азоўскага мора, тут існуе свая непаўторная ёднасалявая атмасфера, якая фарміруе знаёмы многім з дзяцінства непаўторны азоўскі брыз.

Адзначу, што ўсе пляжы ў Кірылаўцы пясчаныя. А што тычыцца міфа наконт таго, што Азоўскае мора мелкае, то гэта не пра Кірылаўку.

Паўтару: адпачынак на Азоўскім моры вельмі любяць сем'і з дзецьмі – ён падыходзіць для маленькіх адпачывальнікаў. У Кірылаўцы таксама ёсць забаўляльная інфраструктура – у нас знаходзіцца адзін з самых буйных ва Украіне аквапаркаў, дэльфінарый... Так што прыязджайце!

Віталь ГАРБУЗАЎ.

ДА ВЕДАМА

Больш падрабязна пра ўкраінскія курорты можна даведацца на сайтах:
http://san-karpaty.com – гатэльна-курортны комплекс "Карпаты";
http://kirillovka.ks.ua – курорт Кірылаўка.

В КЛАССЕ С КЛАССИКОМ

Свои новые балеты Елизарьев сначала видел во сне

Недавно в государственной хореографической гимназии-колледже было интересное, хотя и не публичное мероприятие. Учащиеся встречались с народным артистом СССР, балетмейстером Валентином Николаевичем Елизарьевым. Большой зал был полон молодой публики, играла музыка, на сцене стояли цветы – хозяева постарались придать моменту максимальную торжественность, приветствуя именитого гостя, известного на полмира хореографа. Во вступительном слове директор колледжа Зория Петровна Дусенко сказала очень точные слова: «Сегодня Валентин Николаевич в нашем доме, и это – праздник, это уникальная возможность соприкоснуться с творчеством великого человека, который посвятил свою жизнь прекрасному искусству балета».

Ребята задавали много вопросов мастеру о годах его учебы, о начале пути, о периоде становления в профессии. Каждому, наверное, в душе хотелось протянуть ниточку между биографией большого человека, талантливого хореографа и собственной будущей судьбой. Что ж, это понятно, для этого, собственно, и назначаются такие встречи – чтобы разбудить амбиции молодых, посеять зерна надежды и творческого желания.

Хотя Валентин Николаевич, как известно, не большой любитель разговорного жанра, но с ребятами он был откровенен, терпелив и внимателен. Рассказывал, например, как учился в Ленинградском хореографическом училище в одно время с Михаилом Барышниковым и каким одержимым учеником был будущий гениальный танцовщик. В те годы у подростка-Барышникова был небольшой физический изъян – плохо развитые икры ног, что для танцовщика несомненный минус, так как фигура со сцены выглядит из-за этого не так благородно. И вот, чтобы накачать икроножные мышцы, Барышников ежедневно ходил на полупальцах по 4 километра в день – с интерната до училища и обратно. И так несколько лет...

Валентин Николаевич отвечал на вопросы учащихся колледжа и о своих знаменитых балетах: как он их создавал, на что опирался? Хореограф признался с улыбкой, что очень часто новые спектакли приходили к нему во сне – фантастически красивые, уникальные, страстные. Но, просыпаясь, он редко мог точно записать их

по памяти. Хотя, например, весь второй акт «Спящей красавицы» Чайковского, увиденный во сне, он все-таки успел запомнить, потому что усилием воли вовремя проснулся и буквально бросился к бумаге, чтобы зафиксировать танец...

На встрече были показаны два фильма-портрета Елизарьева, созданные о мастере Белорусским телевидением. Оба транслировались в свое время по БТ: «Зеркало времени» и «Под грифом «Известные». Хорошие работы. Но как все-таки аудитория меняет восприятие материала... Одно дело – смотреть фильм дома наедине с телеэкраном. И другое – в молодом, жаждущем будущих успехов коллективе. От ребят в зале шла такая заинтересованность, такая деятельная энергия!.. И я снова, будто в первый раз, слушала с экрана мастера, слушала восхищенные отзывы о работе с ним его коллег, воспоминания его друзей и поклонников... И снова, как в первый раз, с воодушевлением смотрела отрывки из елизарьевских балетов – прекрасных произведений искусства, которые создали европейскую славу и постановщику, и белорусскому балету вообще. И снова задавала себе вопрос: как можно было театру оперы и балета так поспешно, так небрежно отказаться от такого «сундука с золотом», как личность балетмейстера Елизарьева? Ведь его творчество – это богатейший клад, достояние республики. И вот сейчас оно задвинуто на задний план, его спектакли тихо сходят с репертуара или стареют, меркнут без должного внимания художественного руководства. Что это: закон времени, маятника, вечных приливов и отливов? Или все-таки банальное человеческое несовершенство? Хорошо, что век кинопленки намного дольше, чем внимание и благодарность современников. Я уверена на сто один процент, что будущими поколениями востребуется все творчество Елизарьева, все его постановки, потому что это настоящий золотой век белорусского балета.

Елена МОЛОЧКО.

«Матацыкл на вуліцах Мінска»

Усе матацыклы на выставе прыватныя, прадастаўленыя беларускімі ўладальнікамі.

Адзін з найбольш цікавых экспанатаў – матацыкл «Нёман» 1938 года, выраблены ў Гродне.

«*Ён захаваўся ў добрым стане. Ёсць рама, рухавік, колы, шчыткі, пярэдняя вілка, сядзёлак. Рухавік таксама захаваўся*», – апісвае ўнікальны матацыкл Васіль Цярэшка з Таварыства абароны помнікаў тэхнікі і транспарту «Наша Перамога». Ён кажа, што ў тыя часы матацыклы выраблялі небуйнымі партыямі, таму яны рабіліся дыхтоўна.

Увогуле ў Беларусі было нямала старых матацыклаў, кажа Васіль Цярэшка, але шмат іх вывезлі ў Польшчу ці Германію.

На выставе таксама можна пабачыць «Мінск» 1969 года, альбо М-72 (Масква) 1955 года, пасляваенны ІЖ-350 і нават унікальны «ваенны» «Харлей Дэвідсан», які трапіў у Беларусь, хутчэй за ўсё, дзякуючы ленд-лізу.

У «Скале» (П.Глебкі,5) праходзіць выстава
«Матацыкл на вуліцах Мінска».
29 красавіка ў 18.00
адбудзецца прэзентацыя першага беларускага матацыкла «Нёман» (1938 г.).
Запрашаем!
Тэл.для сувязі:
МТС – (8029) 775-46-83, Vel. – (8029) 610-43-94.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул. Энгельса, 34а.
Прыёмная:
тэл. (017) 3286871.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: (017) 3286609
nvonlineinfo@gmail.com
http://www.nv-online.info

9 772071 964000 15033

Падпісныя індэксы: 63222 – для індывідуальных падпісчыкаў, 632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, правы ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 27.04.2015 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 25420 экз. Заказ №1385.